

UJ KELET

Velasco felkelő hadihajó...
...két spanyol hajó...
...folytatták az előnyomulást...
...a Quatro Caminos tén...

forrásból és a zendülők...
...semmilyen változás...
...A rabati rádió jelent...
...amadásait visszaverték...
...ati negyedében több áll...
...ők. A spanyol falanx val...
...ása és a felkelő haderő...
...és 1800 méternyire volta...
...del Sol tértől.

...álta ma éjszaka végre...
...bírási robbanásokat idézett...
...le a telefonpalota környé...
...n nagy.

...er 18. A kormány haditör...
...ítelte José Antonio Primo...
...spanyol diktátor fiát, fivé...
...Primo de Riverát 30 évi...
...a zendülésben való rész...

Zendülő-jelentések
...a felkelők állítólag...
...ában elfoglalták a Medel...
...környékén a főbb uccákon...
...bírálnak. A Manzanara...
...ott támadás sikeresen ha...

...ése szerint a ma reggel...
...epülőgépet vett részt...
...állomás jelentése szerint...
...során a kormánycsapatok...
...ettek, akik közül 700 a fel...
...tartozott.

...gol hajók elhagyják Bar...
...kikötőt...
...s szerint az angol kereske...
...saságok Franco tábornok...
...ndelték hajóiknak, hogy...
...ona kikötőt. A Barcelo...
...angol hadihajók utasítá...
...ék fel fedélzetükre a k...
...összes angol alattvalókat...
...bombáznák kezdik Barcel...

...a Népujság...
...enését is

...ber 19. Mialatt az ar...
...arra vár, hogy a bel...
...jelölje a Brassói Lapok...
...élkül hozott betiltó vég...
...meglepetés érte a Brassó...
...talát és szerkesztőségét...
...an a brasovi prefektus...
...a belügyminisztériumtól...
...a belügyminisztérium...
...sói Lapok testvérleple...
...nak beszüntetését is.

...aligatáson jelent...
...Hi lernél

...er 19. Hitler ma kihall...
...Guido Schmidtet, akivel...
...lést folytatott az aktuá...
...ésekről. A kihallgatáson...
...h, Tachitz berlini osztrák...
...Meissner elnökségi állam...
...atásról kiadott hivatalos...
...ozza, hogy az egész né...
...örömmel üdvözlöi Schmid...
...nemcsak mint egy szom...
...dötte, hanem a második...
...rezentánsaként jött Ber...
...laszország és Magyaror...
...gyüttműködéssel akarja...
...pacificálásának munká...

...bir Lipót belga...
...eljegyzéséről

...ber 18. Azt a hírt, hogy...
...esen jegyet vált Adelaída...
...absburg Ottó nővérével...
...beittik.

...T. CLUJ NYOMASA

...ENZURAT

Taxa postala
plătite in num.
No. 224718/929.

BUDAPEST

UJ KELET

ESZDŐPOLITIKAI NAPILAP

UJ KELET

ESZDŐPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Búcsresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Szombat, 1936. november 21.

5697. EV. KISZLEV 6. XIX. EVF. 267. SZAM

Anglia háborus oknak tekintené, ha a felkelők bombáznák Barcelonát

A katalán kormány erélyesen cáfolja Barcelona bombázásának híreit. Tengeri útközvetet vívtak a kormány és a felkelők hadihajó? Franciaország is kénytelen lesz feladni a semlegességét? E fogták és halálra ítélték a felkelők Caballero fiát?

A madridi kormánycsapatok visszafoglalták a felkelőktől az egyetemi várat

Az egyre vadabban tomboló, egyre inkább minden emberiséget megcsufoló spanyol polgárháboru elfajulásával egyidejűleg az európai külpolitika egén is sűrű felhők gyülekeznek. A belső spanyol háboru kezdő elveszíteni az ibériai félszigetre korlátozott jellegű s az érdekek különbözősége által megosztott, világnézetileg egymással szembenálló hatalmak ügyévé kezd kiönöni egyre félreérthetlenebbül magát.

A lapangó ellentétek a Franco-kormány-nak Olaszország és Németország által való elismerése által törtek ismét nyíltan felszínre, mely aktussal nyilvánvalóvá lett, hogy elsősorban Németország fel akarja adni a vállalt semlegességét s nyíltan akarja támogatni a felkelőket.

Ez a német szándék óriási nyugtalanságot keltett ugy Angliában, mint Franciaországban s amennyiben megvalósulna, beláthatatlan súlyosságú konzekvenciákkal járna, talán a semlegességi politika teljes csődjével s egy új európai ösztetűzés kibornásásával.

A helyzetet súlyosítja Franco tábornok ama szándéka, hogy Barcelona kikötőjét blokádj, helyesebben ostromzár alá helyezi, hogy ezáltal megakadályozza az orosz hadianyagszállítását a kormánycsapatok számára. Ez a szándék azonban máris a leg-erélyesebb angol tiltakozásba ütközött s abban az esetben, ha Franco nem engedelmessékedne az angol vétónak, esetleg súlyos konfliktust robbantana ki a felkelők és Anglia között.

A helyzet tehát e pillanatban az, hogy ellenére Eden tegnapi alsóházi beszédének, melyben válaszképpen a munkáspárti és kommunista interpellációkra azt hangoztatta, hogy a semlegesség megszegésében elsősorban Oroszország a hibás — Franco ostromzár terve miatt — Anglia s Franciaország és közvetve Anglia és Oroszország között még erőteljesebb közeledés várható.

Súlyosítja a nemzetközi feszültséget az a körülmény is, hogy Olaszország és Németország nyílt színterűleg a spanyol felkelők mellett, a francia baloldali pártok körében egyre fokozza az elkeseredést a benemavatkozási politika ellen, — miért is nem tudhatni, hogy ennek a nyomásnak a kormány nem lesz-e kénytelen végül is engedni?

Az angol kormány ezért sürgős üzenetet küldött Franco tábornoknak, hogy minden további lépés előtt jelölje meg Barcelóna körzetében azokat a semleges körzeteket, ahol a külföldi hajók továbbra is fenntarthatják forgalmukat a szárazfölddel. Ehhez a kíván-ságához feltétlenül ragaszkodik, mert különben a kikötő bombázását háborus lépésnek tekintené.

Az angol kormány üzenete, amennyire az első hírekben meg lehet ítélni, annyit jelent, hogy Franco tábornok háborus lépéseibe nem akar beleavatkozni, a barcelonai kikötő bombázása ellen sem lép föl, ellenben a külföldi érdekeket is érintő ostromzár jogosságát nem ismeri el.

A francia kormány feladja semlegességét?

A helyzet ilyen kiéleződését angol politikai körök általában nagyon veszélyesnek tartják.

A spanyol polgárháborunak ez a fordulata, londoni felfogás szerint, most már jóval többet jelent, mint a két küzdőfél harcát. Az ostromzár elrendelését semmiesetre sem fogják elismerni a szovjet-oroszok. Tartanak attól is, hogy a Blum-kormány az újabb fordulattal szemben nem tud ellenállni a baloldal nyomásának és kénytelen lesz feladni a spanyol eseményekkel szemben eddig megőrzött semlegességét.

Végül pedig tegnap elterjedt Londonban az a hír is, hogy Németország készül kilépni a semleges államok közül. Ilyen körülmények között angol politikai körökben a fenyegető veszedelem elhárítására komolyan tárgyal-tak az indítványt, hogy a semlegességi bi-zottságban képviselt hatalmak közös nyomással kényszerítsék a spanyol ellenfeleket a polgárháboru beszüntetésére.

Olasz és német hajók akarják végrehajtani Barcelona blokádját

A Havas párizsi jelentése szerint Eden kijelentései Franco tábornok kormányának elismeréséről és Barcelona elleni blokádjáról élénk visszhangot keltettek a ma reggeli francia sajtóban. A Petit Parisien azt írja ezzel kapcsolatban, hogy a benemavatkozási egyezményt aláíró államok igen komplikált és nehéz helyzetbe kerülhetnek a Barcelona elleni blokádj esetén. Franciaországnak meg kell őriznie mindenkor szigorú semlegességét, miután Franciaország az elharcosa a benemavatkozási eszmének. Egyes lapok úgy látják — írja a Petit Parisien —, hogy Eden kategórikusan eltilti a szovjet beavatkozását, valamint Mexikónak és Portugáliának a magatartását is, akik teljes erővel támogatják Franco tábornokot.

Az Echo de Paris Londonból jelenti, hogy az angol fővárosban senkinek sem gondol arra, hogy a blokádnak hoszu ideig tartó gyakorlati kihatással volnának. Ez a meggyőződés azon alapszik, hogy

a kormánycsapatok flottája sokkal erősebb, mint a felkelő csapatok hadihajó-raja,

annak dacára, hogy a kormány hajóhada tisztelt hiányát érz.

A L'Oeuvre hasonló információkat közöl és hozzátételezi azt is, hogy a német és olasz hadihajók lesznek valószínűleg azok, amelyek megvalósítják ezt a blokádot, amelynek egyedüli célja az, hogy a szovjet részéről jövő tengeri segítséget megakadályozzák.

A francia külügyi bizottság és az ostromzár ügye

A francia kamara külügyi bizottsága a tegnapi tanácskozásra ült össze, hogy megvitassa a tennivalókat, ha a spanyol felkelő-flotta zár alá venné Barcelona kikötőjét. Megállapítást nyert, hogy jelen pillanatban a barcelonai kikötőben egyetlen francia hajó sem horgonyoz. További rendezetig egy francia cirkáló és az Albatros torpedóromboló még a spanyol partok közelében marad.

Egyébként a francia sajtóban nyugtalanságot keltett a közös német-olasz lépés, mely-lyel Franco tábornok kormányát elismerte. Általában úgy hiszik, hogy ha Katalánia elszakad az anyaországtól, a Földközi tengeren veszedelmes surlódások lesznek.

A felkelők bombázták Barcelona kikötőjét

Perpignanon át érkezett jelentések szerint csütörtökön éjszaka a felkelők Canaria nevű cirkálója erősen lőtte Barcelona kikötőjét.

A tengeren heves vihar volt s az orkán tülharsogta az ágyúzás zaját, úgyhogy Barcelonai kikötő ugyszóval nem is hallottak semmit az ágyútűzből. Hír szerint Barcelona kikötőjét a lövedékek helyenként erősen megrongálták.

Más, ellenőrizhetetlen, Párizson át érkezett hírek szerint szerdán az éjfél órákban felkelő-cirkálóik jelentek meg Barcelona kikötő-jében és megkezdték a város bombázását. A bombázásról szóló hírek csak csütörtökre érkeztek el Madridba és terjedtek el a világ-sajtóban. A felkelők cirkálói az első gránátot éjjel 12 órakor lőtték ki a kikötőre. Félőrai szünet után újra megindult a kikötő bombázása, mely a kikötőt védő művekben nagy kárt okozott. A hajnali órákban a kormány két ágyúnaszádjára indult a felkelők hajói ellen. A tengerrel heves ágyúzárral hallgatózott, valószínű tehát, hogy a felkelő és kormányhajók között tengeri ütközet fejlődött ki.

A fenti hírekkel szemben a barcelonai rádió kategórikusan cáfolja a katalán főváros bombázásáról elterjedt híreket.

Kiújultak a harcok az aragoniai fronton

Barcelonából jelentik, hogy az aragoniai fronton kiújultak a harcok. A katalán csapatok tegnap előnyomultak a központi kör-zetbe és elfoglalták El Bulverellit. Egy kato-nákkal telet s Saragossa felől jövő vonatot szétrombotak. A déli kerületben a katalán csapatok előnyomulását jelentik Belchite felé, amelyet körülvettek és megszakították összeköttetését Saragossával.

A kormánycsapatok kiverték a felkelőket Madridban elfoglalt pozícióikból

A késő délutáni órákban érkezett jelentés szerint, melyet a Havas ügynökség továbbított: a főváros védelmi bizottsága közli, hogy a kormánycsapatok visszafoglalták az egye-temi várost.

Ez a jelentés lényegesen lecsökkenti a felkelők előbbi jelentéseinek értékét, melyek szerint a tegnap reggeli támadások a spanyol főváros ellen megváltoztatták a madridi front látképet. A felkelőcsapatok az észak-nyugati városnegyedbe érkeztek, elfoglalták a kormány összes erődítményeit. A harcok a város uccáin folynak. A lakosság körében pánik uralkodik.

Avilai jelentés szerint Mola tábornok csapa-tai ma reggel újra megkezdtek a Madrid elleni offenzívát. A felkelő-repülőgépek bom-

VILÁG TÜKRE

Évenként öt háboru

Az uolsó három évszázad háborúiról igen pontos és nagyon érdekes összeállítást készítették a történelem statisztiku-sai. Ebben a kimutatásban csak az 1618—1903-ig terjedő háborukat sorolják fel, mert a legnagyobbat, a világháborut, nem lehet egyes nemzetek háborújának tekinteni. Így ezt a háborut teljesen számításon kívül kellett hagyni. Összesen 1700 hábo-rut vizsgáltak meg, amelyekből az alábbi érdekes adatokat állapították meg.

Melyik állam vett a legtöbb háboruban részt? Franciaország az összes háboruk 63 százalékában, Ausztria következik ez-után 48 százalékkal, közel 800 háboruban vett részt. A többi országok igen messze esnek ezektől a számoktól. Anglia 30 szá-zalék, Oroszország 19, Poroszország (1740 óta), 18, Spanyolország 16, Törökország 12, Hollandia 10, Svédország 6 százalék. Ezeknek a számoknak nem szabad azonban túlzott jelentőséget tulajdonítani, mert Ang lia kevés háborut viselt ugyan, de ezek a háboruk a legjelentősebbek és világpoliti-kai szempontból is a legnagyobbak voltak.

Érdekes megállapítása a statisztikának, hogy a vesztes és nyertes államok hogyan aránylanak egymáshoz. Oroszország hábo-ruinak 63 százalékát nyerte meg, éppen mint az Egyesült Államok, Anglia 60 szá-zalékát, Poroszország 60, Franciaország 52 százalékát, tehát még mindig többet, mint a felét. A többi államok közül Ausztria há-bo-ruinak csak 42, Olaszország pedig csak 40 százalékát, Spanyolország 36, Török-ország már csak 30 százalékát.

A tengeri háboruk arányszámai kissé el-térnek ezektől a számoktól. Ausztria ten-geri csatáinak 100 százalékát megnyerte. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagy-ni, hogy csak egyszer keveredett tengeri háboruba (Lissa, 1866). Oroszország 68, Anglia 67, Franciaország pedig csak 49 százalékot nyert meg tengeri háborui kö-zül. Amerika két tengeri ütközetben vett részt, meg is nyerte mindkettőt.

Ebből a kimutatásból azt is láthatjuk, hogy a statisztika nem mindig tükrözi visz-sza a hű és pontos világpolitikai sikereket. Svédország például sikeres ütközetei elle-nére sem tudott világpolitikai jelentőségre szert tenni, míg ezzel szemben Olaszország, aki háboruinak háromötöd részét elveszítet-te, a világpolitika tényezőjévé vált. Orosz-oroszánál, az Egyesült Államoknál és Ang-liánál a statisztika teljesen új képet nyújt.

Hogy melyek azok az országok, akik egy más ellen a legkitartóbban küzdöttek, az a következő kimutatásból kerül ki: Francia-ország Ausztria ellen 14 háborut vezetett, összesen 76 háborus évvel, Anglia ellen 10 háborut 73 évvel, Spanyolország ellen 10 háborut 62 évvel. A legtöbb háborut azon-ban a Német Birodalom és Poroszország ellen vezette 80 háborus évvel, Spanyolor-szág 44 évig háboruskodott Portugália el-len, 6 háboruban. Franciaország az Egye-sült Államok ellen is viselt hadjáratot 1798—1800-ig. Igen lanya tengeri háboru volt ez és tulajdonképpeni ütközetre nem is került sor.

Ami az egyes háboruk időtartamát illeti, itt már találkoznunk egy-két meglepetéssel. Mindenekelőtt a leghosszabb háboru nem a harminc éves háboru volt, hanem egy ve-lencei—török háboru, amely 55 évig, 1644—1699-ig tartott. A legrövidebb háboruk a 19. században voltak: 16 háborut egy éven belül elinéztek. Sőt az egyik csak hat napig tartott (Ausztria és Szardínia kö-zött, 1849-ben); az 1897-es görög-török háboru egy hónap alatt ért véget, a po-roz—osztrák háboru 1866-ban, amely-igen nagy jelentősége volt, csak hat nappal tartott tovább.

Egyes híres ostromok csodálatos módon igen hosszúra nyultak. A vezetőhelyen ál-

(Folytatása a 8. oldalon)

Szörme- szükségletét

a legújabb párizsi és bécsi modellek szerint a legolcsóbban szerezheti be:

Weisz Tibor

Cluj, C. Regele Ferdinand 21.
(Farkas Ernő ház)
Szörmében nagy választék!!!

lő két ostrom már azért is érdekes, mert a védők kitartásának volt köszönhető, hogy a támadók kénytelenek voltak győzelem nélkül elvonulni. Az angolok Gibraltár védelménél 1167 napig, 1779 augusztus 9-től 1782 október 21-ig, tehát több mint három évig állták a spanyolok ostromát, míg végül a spanyol hadsereg elvonult. Gibraltártól nem messze, Cadiznál az egyesült angol-spanyol hadak 1810 februárjától 1812 augusztusáig állták a franciák ostromát. Sokáig ostromolták még az oroszok a német Kolberget — 130 napig — 1761-ben eredményesen, majd ugyanezt a várost a franciák is támadták 1807-ben 105 napig anélkül, hogy bevették volna.

A hadsereg átlagos létszáma az évszázadok folyamán lényegesen emelkedett, egészen a világháború elképzelhetetlen hatalmas hadiléttségéig. A nagy háborúkban a hadsereg létszáma átlag a következő volt: a harminceves háborúban 19 ezer ember, 16. Lajos háborúban (1679-1715) 40 ezer, Nagy Frigyes háborúban 47 ezer, az 1792-1804-es szabadságharcokban 45 ezer, a tulajdonképpen napoleoni háborúkban 84 ezer, az ezután következő európai háborúkban egészen 1866-ig 66 ezer, az 1870-71-i porosz-francia háborúban 70 ezer, az orosz-japán háborúban pedig 110 ezer ember harcolt.

Természetesen a döntő csatában az összehívott hadsereg száma sokkal nagyobb volt. Így a japán-orosz mukdeni csatában 624 ezer ember küzdött. A „népek csatájában“, a lipcseiben 500 ezer, a königsgrätziben 435 ezer, majd a sahoi csatában — orosz-japán háború — 355 ezer ember vett részt. A régebbi ütközetek számadatai néha egészen meglepők. Így 1621-ben Chocimnál 50 ezer lengyel küzdött 250 ezer török ellen, 1711-ben pedig Faltshinánál 40.000 orosz harcolt 260 ezer törökkel. Ezek a számok azonban nem egészen hitelesek. Voltak azonban ütközetek, ahol tényleg igen hatalmas tömegek küzdöttek a katonák. Ez főleg a Napoleon-elleni harcokban történt, Szedánánál 320 ezer, ugyanennyi Smolensknál, míg Wagramnál 290 ezer ember harcolt.

A halottak viszonya a sebesültekhez a legtöbb esetben 10:35-höz volt. Nagyobb a halottak viszonylagos száma a tengeri ütközeteknél és az ostromoknál.

Érdekes az az összeállítás is, ahol nem egyenlő erős hadseregek álltak egymással szemben, ahol a hadvezér szellemi fölénye és kiválósága nyerte meg az ütközetet. Savoyai Jenő herceg 13 ütközet közül 5-öt olyan nyert meg, ahol ellenfele erősebb volt, Nagy Frigyes 15 ilyen esetben 7-et, s még jobb az arányszám Radetzkyknél, aki 8 ütközet közül 4-et nyert meg: ugyanilyen az arány Suwarow orosz hadvezérnél is. Napoleon 60 olyan ütközet közül, ahol erősebb hadsereggel állott szemben, 20-at nyert meg. Ugyanez az arány Gusztáv Adolfnál, a nagy svéd királynál is, aki ütközetek közül 2 nyert meg akkor, mikor nagyobb ellenséggel küzdött meg.

— Fordítások bármely nyelven és bármilyen tárgyuak, másolások dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumul 24.

EMIL LUDWIG:

GYILKOSSÁG DAVOSBAN

(10)

A legutolsó merényletek

Aki különben politikai motívumok következtében öl, annak más az oka. Az ilyen a vezért vagy valamely párt, illetve ellenséges állam miniszterét, az ellenséges világnézet szellemi képviselőjét akarja leteríteni, hogy ő maga, vagy a barátai kerüljenek az illető helyére, illetve, hogy az állam vagy az osztály politikáját a vezető megsemmisítésével megváltoztassa. 1914 júniusában ezért ölték meg Szarajevóban Ferenc Ferdinándot, július 31-én Jaurest Párizsban, 1916 folyamán Rasputint Pétervárt; ezért esett el Rathenau 1922-ben Berlinben. Stabilinszkij 1923-ban Szófiában, Mateotti 1924-ben Rómában, Duca 1933-ban Bucarestben, Barthou 1934-ben Marseilleben. Legyőzött vagy elégedetlen pártok, osztályok vagy államok próbálják így a szembenálló mozgalom vezetőit megsemmisíteni, hogy felütközéseiket meggyorsítsák s aki az ilyen tettekben az idealizmus nyomait keresi, legföljebb az előretolt fiatal emberek áldoztakészségében találja meg, akiket ködös beszédek csábítanak a cselekedet végrehajtására, s valóban hiszik, hogy életük feláldozásával használnak néplüknek.

Az új-német álláspon

Mind ezek a tettek az újságolvasók pártállása szerint ugyanannyi tetszést, mint amennyi visszatetszést idéznek föl. Míg azonban minden keresztény vagy zsidó pártfelfogás meggyezik mindenféle, még az ellenfelel elkövetett gyilkosságok is a nyílt kárhoztatásában, addig az új pogány németek nyíltan a politikai gyilkosság mellett foglaltak állást; ők az egyetlenek, akik ellenségeiket gyilkosait nemcsak fölmentik, hanem egyuttal nemzeti hőssökké avatják.

Egyelőre tekintünk el azoktól a gyilkosságoktól, amelyek forradalom közepette történtek, mint pl. Tisza István megölése 1918 novemberében Budapesten, avagy Liebknecht Károly és Luxemburg Róza berlini meggyilkolása 1919 januárjában. Mert bár korszalkunk a szakadatlan forradalom kora, mégis az uccai harcok napjai és hetei ritmusukban különböznek az előre és hátra mozgó erők hónapjaitól és éveitől s a nyugalmas uccan nyugalmas órában elkövetett gyilkosság nyugodtabban itendőd meg, mert megfontoltabb a keresztülvitele is.

A bosszualó

Ha most az utóbbi idők ama három példája felé fordulunk, amelyek rokontermészetűek a davosi gyilkossággal, úgy itt is úgy érezzük magunkat, mint a történetírás minden tartományában, ahol a tömeg áthatólatlan homályán száz hasonló eset történik, ezekről azonban senkise tud. Ezek az elvesztett becslélt ismeretlen gyilkosai. Hány férfi és nő esett el a bosszualó kezétől anélkül, hogy később bírólaha is visszhangot kölcsönözött volna a tetteknek! Nedves erdő zugokban rothadnak, folyók kavicsos ágjában enyésznek azoknak a szászaknak a hullái, akiket ellenfeleik a társadalom erőszakos átlakításának napjaiban tetek láthatatlanná. Azok azután, akik bírát és így a történelem elő kerültek, ennek a sorsnak a fényt és homályát annak köszönhetik, hogy bosszujuk áldozata magas állása miatt csak a világ szeme láttára pusztulhatt el, cselekedetük tehát nem maradt titokban.

Aközül a három gyilkos közül, akik itt a leginkább jöhetnek szóba, az egyik örménydiák, a másik orosz tiszt, a harmadik zsidó iparos. Gyilkosságaik 1921 és 1926 között történtek. Mindhárom gyilkosság külföldön esett: az örmény Berlinben lőtt agyon egy törököt, a Svájcban élő orosz egy orosz Svájcban, az orosz-zsidó pedig egy származott orosz ölt meg Párizsban. Mindháromat felmentették; mindhárom él; s ezeket a sorokat olvasni fogják.

Ez a három férfi három olyan férfit lőtt agyon, akikhez sem üzleti, sem levébeli, sem szóbeli kapcsolat nem fűzte őket: soha azelőtt egyik sem látta az áldozatát, mindhárom fényképről kellett meggyőződnie, hogy az igaz áldozat kerül-e eléje: első találkozásuk egyuttal a halálos találkozás volt. Mindhárom gyilkos népéért állt bosszút vagy legalábbis abban a meggyőződésben gyilkolt, hogy annak a népnek egyik fejét vagy főszékélyét semmisíti meg, amely népet megbecstelenítette és leöldöste. Motívumaik ezek ellenére különbözőek.

Conradi

Conradi áll a legmélyebben. Pétervárt született, fia egy graubündeni származású családgazdának, fél-orosz, szolgált a világháborúban, a forradalom a 21 éves ifjut eldorta s mint fehér-orosz tiszt, a bolsevik Oroszország ellen szállt harcba. Ebben a háborúban, amit Conradi a saját országa ellen segített vezetni, Conradi ezrede hírnevét vált azok miatt a szörnyűségek miatt, amik pére

igazolása szerint, mindazt fölműlják, amiket a vörös terrorról beszélnek. Conradi helyeselte ennek a háborúsodásnak a szellemét, mégpedig a jus talionis leghatározottabb megokolásával.

Közben ugyanis nagybátyja megöléséről, családjá elszegényedéséről, apja kórházban történt haláláról értesült. Nagybátyja meggyilkolása később valószínűk, szülei kirablása pedig lehetségesnek tűnt. A Pétervárt megzavargató családgazdásor kénytelen volt gyárát munkásainak átengedni, buktorait eladni, nyolc napig börtönben ülni. azután csekély bérért munkát keresni. Így — kimerülve és ledábrándulva — pár év múlva meghalt. „Amikor ezt megtudtam, — vallotta Conradi a tárgyaláson — elhatároztam, hogy az első bolsevik vezető, akivel találkozom, lelövöm.“ Bosszuját vagy legalább egy részét ismételtén atyai varonának elrablásával oolta meg, minek következtében kisziklott a pályájáról.

Conradi motívumai

A bosszu motívumához járult még egy tisztán politikai elem: „Egyénleg apámért állottam bosszút, egyuttal azonban politikai cselekedetét is hajtottam végre.“ Ezt a motívumot testtársára, Palunin, aki semmielőre rokonát sem akarta megbosszulni, egyenesen a középpontba helyezte: „Kötelessége minden orosz hazafinak — mondotta a törvénytiszeken — a bolsevizmus ellen harcolni! De hogyan? Propagandával? Ehhez milliók kellenek. Nekem ezek hiányoznak. Így maradt a tett propagandája. Mazzini a tört ilyen esetekben megszentelt fegyvernek nevezte!“ Végül mindakét tettes motívumai még az Oroszországba való hazatérés lehetetlenségét hozta föl, mivel ezredük valamennyi tisztjét a kegyetlenkedések miatt halálra ítélték.

A bosszu e hangulatában, de csak négy évvel apja halála után, határozta el Conradi Csicserin népbiztos lelövését; amikor azonban Csicserin nem találta Berlinben, Worowszkizt választotta ki.

Ez a bolsevista vezér több munkatársa kíséretében érkezett a lausannei Keleti Konferenciára, valamennyien diplomáciai utlevellel, maga Worowszkiz nagykövetti minőségben; hivatali méltóságát a svájci Szövetségi Tanács a konferencia alatt és halála után is elismerte. Ki volt ez a Worowszkiz?

Nagy képzettségű polgárvádék, akit Conradihoz hasonlóan, gazdag szülei gondosan nevelték s hasonló Conradihoz abban is, hogy a forradalom minden vagyonától megfosztotta, csekély fizetéséből élt, mintaszerű férj és apa, lágy, minden erőszakosságtól idegenkedő természet. Mussolini akkoriban újdoncsült, szenvedélyesen oroszellenes kormánya, amivel Worowszkiz Rómában dolgozott, Worowszkizt a pár folyamán „szellemes, komoly és nyugodt“ embernek tüntette föl, aki „Olaszország politikai rendjének semmiféle megváltoztatására nem törekedett.“

Conradi golyói

Ellensége e képviselőjét, akit életében sohasem látott, határozta el tehát Conradi megölni. Szűkebb földjeiről, a Svájcban élő oroszokról megvetőleg beszélt s ezért szóvetkezett az előbb említett orosz tiszt. Hogy azonban tette sikerüljön — saját bevallása szerint — előzőleg Zürichben „hét golyót egy csizóit meg, hogy még akkor is, ha a golyómba kerülnek feltétlenül halálát okozzanak.“ Ezekkel a golyókkal felfegyverkezve lépett be a lausannei étterembe és lőtte agyon, hátulról, először Worowszkizt, azután Worowszkiz három munkatársára lött, akik közül kettő sulyosan megsebesült. „A négy orosz meghalt!“ — szölt a pincérnek s ezután zenét rendelt. Itt nappal később segítőtársra, Palunin arról ír, hogy már kidolgozott egy újabb gyilkossági tervet. Worowszkiz családjának képviselője vádbeszédében a következőket vágta a gyilkos fejébe: „Maga egy cinikus, közönséges ember! És gyáva is! Mint tisztnek áldozata szemébe kellett volna néznie. Csak tolvajok és gyáva gyilkosok lövik le ellenfeleiket hátulról!“

Conradi felmentése

Ennek ellenére mindkét tisztet felmentették. Kétségtelenül politikai ítélet volt, amit Svájc egy része visszautasított. A bünség kérdésében feltett kérdésekre az esküdtek ugyan öt igennel és négy nemmel szavaztak, viszont a Waatländi törvények szerint az elítéléshez kétharmad többség szükséges. Négyzetes gyilkosság szándéka forgott fenn, hozzá még egy követ meggyilkolása olyan bűn, ami az antik kor óta a legsúlyosabb bűnhődést hívja ki, miután a tárgyaló követelek biztonságán nyugszik a háborúról a kékre való átmenet egyetlen lehetősége.

Es mégis! Ezt a politikai ítéletet, azonkívül, hogy az orosz rendszer elleni akkor gyűlöletet tükrözi vissza, az esküdtek egyik másikának szemében egy emberi vonás is befolyásolta: a jogorvoslatot nem találó megsértett ember bosszúja. Ez volt az, ami a szinte teljesen iparosokból és szegény eraberekből álló esküdtek részvétét felkeltette: a vádott előtt az esküdtek szerint el volt zárva az az út, amit minden jogától megfosztott ember keres s amit a jogállamban megtalál, ha egy fölfordulás soderja el. Ennek az embernek a megértése volt ez, aki — mint valami természeti katasztrófa alkalmával — elvesztette földjét és örökségét s akinél épp oly kevésbé kereshető — mint az Etna lóvájától hajléktalanná lett embernél, — hogy vajjon bátran és nemesen viselked-e. Védője tiltakozására hallgattak az esküdtek, aki a következőket mondta:

„Kihez kellett volna Conradiának fordulnia? A Népszövetséghez? A nagykövetelek tanácsához? Nem akadt senki, aki népét megbosszulja! Így szerzett ő saját magának elégtételt!“

Ezért mentették fel Conradi.

Schwarzbard

1926 május 25-én az orosz-zsidó Schwarzbard Salamon az egyik párizsi boulevardon, agyonlötte Petljura fehér-orosz tábornokot. Atyja vallásos házból, a kis orosz városkából, mint óras, korán elkerült Schwarzbard Párizsba. A háború kitérésekor önként jelentkezett katonának, mint francia katona sulyosan megsebesült, számos kitüntetést szerzett. A pétervári forradalom kitérése után, 1917-ben visszatért Oroszországba, ahol most mint zsidónak nem kellett tovább félnie és órást lett Odesszában.

1919 elején Odesszába bevonultak Petljura csapatai. Petljurát, a kocsis, majd kishivatalnok ivadékat fanatizmusa miatt az ellenforradalom emelte ki a homályból, az ukrán-német békekötés után Petljura a bolsevik halálös ellenségeként tért vissza hazájába. Mint tábornokot mindenütt megverték, mégis az ukrainai direktórium feje lett. Mint ilyen szabadította nemfizetett, rosszul élemezett csapatait régi cári recept szerint a zsidókra. 1919-ben, épp a párizsi békekonferencia idején, olyan mértékű pogromok dúltak Ukrajnában, amelyeket egyik cári pogrom sem közelít meg. A Vörös Kereszt becsülése szerint Petljura csapatai 50.000 zsidót ölték meg, köztükik ezrével a gyermekeket és nőket. Február 19-én, csupán egy lakás támadás alkalmával, több mint 1500 embert öltek meg a legválogatottabb kinzások között. A tábornok kozákjai a megölték tulajdonával fizették ki zsoldjukat.

Schwarzbard motívumai

Schwarzbard nem volt a pogromok soderában, de igen sok menekülttel találkozott Odesszában. A megölték között volt mostohaanyja, egy nagybátyja és két sógora. Elremltten ment másodszor is Párizsba. De Petljura tábornok is csakhamar üldözöttnek érezte magát és röviddel ezután Párizsba érkezett, ahol egy ukrán nyelvű lapot alapított.

Öt éven át élt a két férfi ugyanabban a városban. Az egyik bizonytalanul, a másik óras-műhelyből, amit az egyik kis párizsi utcán ültött fel. Ugyanakkor azonban mind a kettő népe érdekében tevékenykedett, amaz egy független Ukrajna gondolatáért, ez a Franciaországban élő zsidó önkéntesekért; mindkettőn irtak ügyük érdekében, a zsidó mint Tolsztojánus-nével, a tábornok, mint nacionalista, — névtelenül.

Petljura párizsi tartózkodásáról Schwarzbard csak később értesült. Amint megtudta, próbált a nyomára jönni, hosszu ideig nem találta, Petljura gazságai következtében, igen óvatoss volt, végül véletlenül egyszer az utcán ukrán beszédet hallott, az idegenek után ment és így lassan a tábornokot is megtalálta. Ekkor vásárolt revolvert, követte áldozatát, ismételten elállt azonban a cselekvéstől, mert Petljura állandóan a felesége és a lánya kíséretében volt s a bosszualó attól tartott, hogy támadása esetén, a nőket is veszélybe soderja.

Végül egyik nap délelőtt egyedül látja Petljurát betérni egy étterembe. Gyorsan a csépostáshoz siet, megírja feleségének, hogy mi a szándéka s visszatér a vendéglő ajtajába és vár... azután a kilépő elé áll és megkérdezi kétszer: „Ön Petljura?“ Petljura válaszá helyett védekezően emeli fel a botját. Schwarzbard rákiált: „Gyilkos! Nesze a pogromokért!“ és öt lövéssel leteríti. Azután az elősiető rendőre bízta magát, ezekkel a szavakkal:

„Megöltém egy gyilkost!“
(Folytatjuk.)

Ezer fi

Varsó határa tartó

Varsó, november 21. hogy dr. Wilhelm Rippel akcióit indította körül lengyelországi dúljon Palesztinába. ne a célja, hogy engyel zsidóság nagy részét, hogy títai vándorlás felüggesztés a „Felszabadulás felé“ Rippel, akinek tergyel zsidó szervezete kezdve tiltakozásukat csak a cionista szervezetek maguk a zsidó Rippel akcióját, amelytálát a lengyelországi

A zsidó lapok óvagyülekező fiatalok telen kalandba

Ennek ellenére Rippel szabályos felvonulási felvonulás Varsóból irányába, majd Romantániai kikötőbe vezető

A háromnap

Bucaresti, november 21. szesszió viharos elnökség megválasztás komoly hullámokat idézett elő a szenátusban, min; a szenátus elnökének elhanyagolt feladatokat hajt végre. Az utolsó szesszió kérésében tul fogja s a dugi szessziókat, cs apparátus.

A szenátusban az volt s minden akadályt át a helyét Al. Lapfogialhatja azt az új isten is neki széles se nem ment olyan jó Dimitriunak sok patikus ember s igérte meg, s csak a pedatul ajánlotta, ardeali minisztert.

Az alelnökválasztás. Például Oanea deatl képviselte a tani a csökönyös szavazatot kapott, sán 76 szénatort le mellett. Oanea kímeg Banat nevében szemben alkalmazott. Nem is szólva a

A kamarában a magyar Savehangu lelkesedés.

Az alelnökválasztás ször is igen sok volt megakarták George Fotino megkapta. Fotino megpörtnek, mert tul liberalis s meg tenni, ha az elnök nemliberalis köztűtő egyike a páberálisabb gondosza emlekedünk te a verekedő Robulemondással fenytjárul hozzá a felyavaslatához.

Két ardealit, a gorát és a clujit hítség nélkül mővő három alelnök már komoly incespartort a magájuttatni. A csoport

Ezer 18 éves lengyel zsidó fiú elindult gyalog Palesztinába

Varsó határában rendőrség állította meg a menetet, vezetőiket letartóztatták és az akció likvidálására szólították fel

Varsó, november 20. Megírta az Uj Kelet, hogy dr. Wilhelm Rippel fiatal varsói zsidó ügyvéd akcióit indított arra, hogy 1000, 18 év körüli lengyelországi cionista gyalogosan induljon Palesztinába. A felvonulásnak az lenne a célja, hogy ezzel is tanujelét adja a lengyel zsidóság nagy nyomorának, másrészt pedig, hogy tiltakozzék a palesztinai bevándorlás felfüggesztése ellen. A mozgalmat a „Felszabadulás felvonulása” névvel ruházta fel Rippel, akinek terve ellen a hivatalos lengyel zsidó szervezetek már az első perctől kezdve tiltakozásukat jelentették be. Nemcsak a cionista szervezethez tartozó pártok, de maguk a revizionisták sem helyeselték Rippel akcióit, amely azonban mégis talajra talált a lengyelországi zsidók körében.

A zsidó lapok óva intették a Rippel köré gyülekező fiatalokat, hogy ebben az esetben kalandban résztvegyenek.

Ennek ellenére Rippel és fanatikus hívei szabályos felvonulási tervet dolgoztak ki. A felvonulás Varsóból indult volna el, Lublin irányába, majd Románián keresztül a constantjai kikötőbe vezetett volna, ahol a 1000

fiatalember hajóra szállt volna. Az összes résztvevőknek szabályos utlevele volt.

November 16-án elindult a különös menet. A felvonulás varsói 200 résztvevője indult el a nagy gyalogútra. Az utvonalon csatlakoztak volna hozzájuk a mozgalm vidéki hívei. A kétszáz főnyi menet élén kékfehér zászlót vittek és a fiatalemberek kokárdákkal és virágokkal feldíszítve, énekszóval marsoltak végig Varsó zsidó lakta negyedeiben.

A menet el is hagyta Varsót, de már a város határában, Pyry községénél rendőrség állta útját, mely a csoportot szétosztotta.

A felvonulók kisebb csoportokban tértek vissza Varsóba.

A rendőrség Rippelt és néhány társát előállította és felszólította, hogy oszlassa fel a csoportot. Rippel ezután szabadlábra helyezték. A fanatikus fiatal ügyvéd környezetéből olyan felvilágosításokat adtak a lapoknak, hogy az akciót folytatni fogják, míg a világ fej nem figyel a lengyel zsidókra, a „szegények szegényeire” és nem biztosítja a zsidó ifjúság jogát, hogy Palesztinában nemzeti otthonát felépítse.

Elnökségválasztás a parlamentben

A háromnapos választástól „kimerült” Ház egyheti szabadságra ment

Bucuresti, november 20. Az új parlamenti szesszió viharosnak ígérkezik. Már az elnökség megválasztása is meglehetősen komoly hullámokat vert föl, úgy a kamarában, mint a szenátusban.

A vasárnap elhangzott trónbeszéd hatalmas feladatokat hárított a képviselőkre. Az utolsó szesszió programja a maga bőségében túl fogja szárnyalni az összes eddigi szessziókat, csak győzze a szavazóapparátust.

A szenátusban az öreg Dimitriu „jó fiú” volt s minden akadékoskodás nélkül adta át a helyét Al. Lapedatunak, aki végre elfoglalhatja azt az állást, amelyet „még a jó isten is neki szánt”. Bár a megválasztása nem ment olyan könnyen. A nagyothaló Dimitriunak sok barátja van, igen szimpatikus ember s így először őt választották meg, s csak miután lemondott s Lapedatut ajánlotta, választották meg a volt ardeali minisztert.

Az alelnökválasztásnál már bajok voltak. Például Oanea Laurentiut, „aki Ardealt képviselte” nem akarták megválasztani a csökönyös öreg urak. Összesen 24 szavazatot kapott, pedig előző este lakásán 76 szenátort látott vendégül, pezsgő mellett, Oanea kikelt magából a „Ardeal meg Banat nevében” tiltakozott a vele szemben alkalmazott eljárás ellen.

Nem is szólva a bankett költségeiről.

A kamarában már nagyobb volt a vihar. A nagyszerű Saveanu megválasztása egyhangú lelkesedéssel jelt meg.

Az alelnököknél már bajok voltak. Először is igen sok volt a jelölt. George Fotinot megakarták buktatni a H. csoport. S George Fotino mégis a legtöbb szavazatot kapta. Fotino azért nem jött ki a H. csoportnak, mert túl intranzigens, mert nem túl liberális s mert nem képes különbséget tenni, ha az elnöki székben ül, liberális és nemliberális között. Az elegáns, fiatal Fotino egyike a párt legképzettebb és legliberálisabb gondolkodású tagjainak. Viszsaemléksünk tavalyi gesztusára, amikor a verekedő Robut 30 napra záratta ki, s lemondással fenyegetőzött, ha a Ház nem járul hozzá a fegyelmi bizottság kizárási javaslatához.

Két ardealit, Lobontiu, Valer Pop sógorát és a cluji Dan Parteniet, minden nehézség nélkül megválasztották. A hátralévő három alelnök megválasztása azonban már komoly incidensekre vezetett. A H. csoport a maga három jelöltjét akarta bejutatni. A csoporttal szemben álló öregek

nek Manolescu Strunga állott az élén. A parlament folyosóján, a szekciókban komoly összetűzések zajlottak le. A H. csoport élet-halál harcot vívott. A csoport, amely a többségi képviselők közül 160—180 tagot számlál, kemény harcmodorba kezdett. A többségi értekezleten súlyos vádakak vágtak Manolescu Strunga fejébe. Az elfajulni kezdő veszekedésnek Saveanu elnök személyes közbelépése vetett véget. Saveanu békiteni akart, a hasisták azonban nem engedtek harciasságukból. Jól megszervezett blokkban várták a fejleményeket. Manolescu Strunga Iamandi Victor kultuszminisztert vonta felelősségre, de Iamandi kijelentette, hogy ő neki semmi köze a H. csoporthoz, amelynek különben híres is vezére. S valóban egyelőre nem tudni, hogy ki mozgatja az ördögösen működő H-gépezetet. Mosoiu-e, vagy P. Ghiata. Tény az, hogy az eszből alminisztert, a másodikkól alelnököt csinált a csoport. De hasista a másik két alelnök, R. Rosculeu és Tache Slavescu is.

Hasisták Nae Popescu és Nae Rizescu kvesztorok is. Rizescut, a bucaresti vázsongyárost állítólag azért választották meg, mert ezzel neutralizálni próbálták. Rizescu egyike a többség lehangosabb tagjainak s az elmúlt ülészek során számtalanszor kapott össze az ellenzék tagjaival.

— Ne haragudj Rizescu — szólította meg Saveanu elnök megválasztása után — de valószínűleg te is ismered a régi közmondást, hogy a legjobb rendőrt zsebmetszőből csinálják. Téged azért választottunk meg, mert reméljük jó kvesztor válik belőled.

— Félek rá fogok fáfolni a régi közmondásra, — jelentette ki általános derültség közepette Rizescu. Most aztán van a kamarának négy óriás természetű kvesztor: Nae Popescu, Nae Rizescu, a hunedoaramegyei Iulius Nasta, aki még csak 33 éves, de olyan termete van, mint Condruznak, és Gelle, a régi kipróbált kvesztor.

Apropos Condru, kvesztorsága idején úgy terrorizálta az egész Házat, kezdve Saveanu elnökötől, az utolsó szolgáláig, hogy teljesen elvesztette a népszerűségét. Egyet len szavazatot sem kapott.

A jegyzőválasztások kedves epizódja az volt, hogy Manolescu Strunga is kapott 18 szavazatot. Így tréfálták meg a volt kereskedelmi minisztert a hasisták. 18 szavazatot tréfának elég sok, de a megválasztáshoz elégtelen. S minden egyes szavazat

Az „Odol” megelőzőleg hat

83

Aki ODOL-lal ápolja száját, védi egészségét. Az ODOL megelőzőleg hat fertőzések ellen tehát nátha, torokfájás, influenza és más efféle veszedelmek esetében. Az ODOL az ideális szájpótló szer, tehát jegyezze meg a mondást!

Használj ODOL-t s ép marad Szájad, torkod és fogad!

Egészségenek óre **ODOL** SZÁJVIZ FOGPÉP

83 a főkéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk. Az ODOL-nak ezt a kiváló baktériumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

gunyolódó derültséget váltott ki a Házból. Manolescu Strunga dult-fult dühében. Mert bizony nem nagy dicsőség, miniszterből bukkott kamarai jegyzővé degradálódni.

Miután a kamara formálisan megalakult s a Ház megkezdhetette volna működését, Saveanu felolvasta, a jugoszláv és csehszlovák kamarai alelnökök táviratait, amelyekben közlik, hogy december 1-én részt vesznek a román nemzetgyűlés ünnepi ülésén.

Vantu, akit előadónak választottak meg, monoton hangon olvassa föl a választási javaslatot. A miniszteri padban Barca belügyi alminiszter ásit, az ülésteremben összesen három újságíró és tizenhat képviselő várja a „fejleményeket”, mikor Saveanu elnök enunciacija, hogy november 23-ig elnapolja a házat.

A honatyáknak a megerőltető és kimerítő munka után, igazán joguk van erre a kis pihenésre. (—del.)

Mihai Sadoveanu lett az Adeverul és Dimineata főszerkesztője

Kivonult az eddigi igazgatóság a lap vezetéséből

Bucuresti, november 20. Az Adeverul a következő hírt közli:

A mai naptól kezdve Mihai Sadoveanu, a nagy író, a román akadémia tagja, a szenátus volt elnöke, átvette az Adeverul és Dimineata politikai irányítását. Branisteanu és Tudor Theodorescu Branistiu urak végzik a lapok tényleges szerkesztését. Az Adeverul részvényszerűség részvényeit az alapszabályok értelmében december 12-re összehívták

az új igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztására. Ilyen értelemben ma megtették a lépéseket a törvényes formalitások elvégzésére.

Constantin Graur és S. Labin főszerkesztők és Emil Pauker kiadóhivatali igazgatók visszavonultak az Adeverul és Dimineata lap vezetésétől. Ugyanakkor Grigore Graur is visszavonult a lap szerkesztőségéből.

November 29-én érkezik Clujra dr. Nahum Goldmann, a Zsidó Világkongresszus végrehajtóbizottságának elnöke

Oradea, Cluj, Arad és Timisoara zsidóságát látogatja meg a nagy zsidó pontikus

Cluj, november 20. A Zsidó Világkongresszus ardeali képviselőletének vezetősége közli, hogy dr. Nahum Goldmann, a világkongresszus végrehajtóbizottságának elnöke és a Jewish Agency népszövetségi kirendeltségének vezetője november 28-án érkezik Ardealba. Dr. Goldmann látogatása rendkívül magaslati eseménye lesz az ardeali zsidó közéletnek. A világ zsidóságának egyik legnagyobb és legjelesebb vezéralakja érkezik körünkbe, akinek nevét ma már nemcsak a zsidó nép minden rétegében, hanem a nemzetközi politikai világban is kitünően ismerik és sűrűn emlegetik. Nahum Goldmann ma a galuti zsidó politika legfőbb ügyvivője és egyidejűleg a cionista Palesztina-politika első diplomataja is. Rendkívül aktív politikus, aki szinte naponta tárgyal kormányokkal a zsidó jogok és a veszélyeztetett zsidó pozíciók érdekében és aki élete feladatát tűzte ki azt, hogy nemzetközi politikai tényezővé tegye a zsidóságot, hogy megteremtse és erőteljes valóságáá tegye a zsidó nép politikai képviselőletét a nemzetközi politikai élet fórumai előtt.

Nahum Goldmann járt már egyszer Ardealban. Több mint tíz esztendője már annak, de a cluji cionistáknak még mindig emlékeztében él a ragyogó szónok és a pompás előadás, amelyet Nahum Goldmann tartott itt annak idején. Már akkor is egyik nagy reménye volt a cionista világnak, mely a jövő egyik legjelentősebb emberét látta benne.

Azóta erőteljesen kibontakozott Goldmann szerepe és jelentősége a modern zsidóság történetében. A zsidó népi politika megszervezése és a genfi cionista diplomácia irányítása lett Goldmann küldetése. S kevés vezér egyénisége van a zsidó népek, aki annyira felelősségérzettel, elhivatottsággal, tudással és páratlan energiával töltötte be történelmi szerepét és küldetését, mint ez az aránylag fiatal ember, aki mindössze negyven éves ma és máris a nép legnagyobbjai közé emelkedett.

Nahum Goldmann november 28-án, szombaton az oradeai zsidóság vendége lesz, majd 29-én, vasárnap Clujra érkezik és a Capitol-mozgóban tart nagyszabású előadást „A zsidó sors” címmel. November 30-án, hétfőn Aradra érkezik, míg december 1-én, kedden a timisoarai zsidóságot látogatja meg. Dr. Goldmann méltó fogadtatására széleskörű előkészületeket tesznek a zsidó testületek vezetői, akik az egész ardeali zsidóság ünnepi eseményévé akarják tenni a nagy zsidó vezér-férfi látogatását.

— Az angol fasisták újra megzavarták a rendet. Londonból jelentik: A „fekete ingesek” fasizta egyesület tegnapi lórd Mosley vezetésével gyűlést tartott Leichsterben. Ezzel kapcsolatban rendezavarások voltak, amelyeknek folyamán többen megsebesültek.

Korszerű politikai és társadalmi lexikon

✳

Akadémia, akadémikus. Görög szó, mely antik értelmében olyan tanszervezetet jelöl, melynek keretében hivatásos és hivatlan bölcselek rendszeresen foglalkoztak olyan kérdések taglalásával, amelyeket nem tudtak megfejteni. Modern értelemben akadémia alatt olyan tudományos, vagy irodalmi egyesületet értünk, melynek tagjai halhatatlanoknak hirdetik magukat, vagy pedig azt hiszik magukról, hogy az emberek kiváltságos lényeknek tartják őket. Tagadhatatlan, hogy az akadémiai tagjainak legfőbbjele — haláluk után sokkal többet szoktak foglalkozni, mint életükben, ami annak a halálnak tudható be, amit a közönséges halandók éreznek irántuk, akik földi pályafutásuk alatt inkább az enyészetet, mint az életet juttattak embertársaik eszébe.

Jól nevelt akadémikusok legfőbb ismertetőjelei közé tartozik, hogy mindazt, amit közönséges embertársaik nem tudnak, ők tudományszerűen és bizalmasan tudják meg, ők tudományszerűen és bizalmasan nem tudják meg.

Ez a magas szellemi fölény teszi képessé őket arra, hogy az élet mindennapi dolgait felülemelkedve, inkább a halált, mint az életet értsék meg s hogy a profán jelen s a veszedelmes jövő szempontjait mellőzve, kizárólag a múltot elmélkedjenek.

A vérbeli akadémikus jellemző tulajdonságai közé tartozik az is, hogy szereti magyarul az életet s így nem eshetik abba a hübnös kísértésbe, hogy meg is értse. Allandóan saját képzelgésai magaslatain anaglogva, a vérbeli akadémikus csupán elmélőzhető mennyiségnek tekinti az akadémiaikon kívül eső halandókat, annak ellenére, hogy e közönséges halandók létezésére nélkül sohasem derülhetne ki az ő magasrendűsége.

Mint a rend és harmónia hive, igazi akadémikus mindig ellenszennel viseltetik ama szellemi rendtelenséggel szemben, amit a köznap nyelv tehetőségnek, eredetiségnek, vagy pláne zsenialitásnak nevez.

Ha mégis megtörténik, hogy néha ilyen rendetlen embereket is beengednek az Akadémiák falai közé, ennek az a feltevése az oka, hogy a leghevesebb oroszánok is megszelidülnek, ha kihullik a foguk, vagyis megöregednek.

Mint erendendő idealisták, akik megvetik az alacsonyrendű tömeg anyagias természetét, az akadémikusok általában azon a nézeten vannak, hogy a tudománynak sohasem szabad hasznossági szempontokat szem előtt tartani, kivéve, ha a tudósok hasznáról van szó.

Eme álláspont komolyságát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a modern főiskolai oktatást is az akadémiai szelleme lengi át, sőt a főiskolákat általában akadémiaiknak szokták nevezni, a főiskolák végzettjeit pedig akadémikus műveltségűeknek.

Eme akadémiai (egyetemeki) abban különbözik a főleg a halhatatlanság konzerválására alakult műintézetektől, hogy látogatóinak olyan műveltséget nyújtanak, mely képessé teszi őket arra, hogy a tudomány névében az általános tudatlanság nivóját emeljék és ezáltal lehetővé tegyék olyan előítéletek fennmaradását, melyek a tudomány tisztelét és főleg a tudósok jövedelmeit fokozzák.

Ennek a fejlett testületi szellemnek tudható be, hogy azok az anyagias és rebellis hajlamú áltudósok, akik új és meglepő felfedezéseikkel az akadémiai méltósága ellen követtek el menésyület, rendszerint kívül állottak az Akadémiákon. Fokozza eme akadémiaikon kívülálló áltudósok kártékonyosságát az a körülmény is, hogy felfedezéseiket rendszerint nem az Akadémiák halhatatlanságának öregbítésére, hanem olyan alantatos, hasznossági elvek realizálására használják fel, amelyek a bűnbán fogant és így szenvedéssel rendel emberség nyomoruságának enyhítésére szolgálnak.

Ilyen közönséges tevékenységre vérbeli akadémikusok sohasem lesznek kaphatók. Ők megmaradnak ama magasfokú felfogás mellett, hogy a tudomány felkent mestereinek az örökkévalóság, helyesebben a maradandóság eszményeit kell szolgálniuk, vagyis a mindenkori hatalmat kell tudományosan igazolniuk, legfőképpen akkor, ha a hatalom a tudatlanságot személyesíti meg. Ez a körülmény magyarázza meg azt is, hogy az Akadémiák miért választják előszeretettel tagjaik sorába a filozófusokat, a történetészeket és írókat, olyan szellemileg kimagasló egyéneket tehát, akik a háborút, az inséget és a szenvedélyeket a kultúra és civilizáció legfőbb hajtóerejeként tudják beállítani és igazolni.

Amerika, amerikanizmus. A nyugati földgömbön elterülő hatalmas kontinens, mely Észak- és Dél-Amerikára oszlik. Egy Kolumbusz Kristóf nevű, gyarus származású genouai kalandor fedezte fel. Eleinte spanyolok és portugálok vették birtokukba, főleg a déli részeket, ahol az idők folyamán számos ön-

álló köztársaságot, sőt átmenetileg néhány császárságot (Brazília, Mexikó) alapítottak. E földrész őslakói az indiánok voltak, akiknek alacsonyrendűségét mi sem bizonyította jobban, mint teljes érzéketlenségük az emberi élet szentségével szemben. Érthető tehát, ha a magasabbrendű fehér hódítók előszeretettel irtották ki őket s a tömeggyilkosság fenséges pedagógiai eszközeivel megtanították őket az arany értékeisére, a vérba és az alkohol szeretére és elengedhetetlen civilizációs előnyeiére.

Míg Dél-Amerikát inkább spanyolok és portugálok népesítették be, addig Észak-Amerikát angolok, franciák, németek, zsidók, négerok, olaszok, japánok, oroszok, stb., stb. Hosszu angol uralom és polgárháború zivatara után alakultak meg az Északamerikai Egyesült Államok melyeknek alkotmánya a francia forradalom elvein épült fel s így mentes a faji előítéletektől.

Ez az előítéletmentesség tette lehetővé az ugynevezett amerikanizmus kialakulását, amelynek legfőbb ismertetőjele, hogy híjján van az európai szellem nagyszerűségének, nevezetesen a mumiák iránti páratlan tisztelgetnek, amit közönségesen arisztokratizmusnak neveznek és annak a magasfokú idealizmusnak, mely finom szavakba rejti a kapzsiságot. Az amerikanizmus egy olyan újvilági életformája, mely nem leplezi emberi természetét s így enyhíti annak következményeit: a dollár istenséggé való emelését, az egyenlőség tisztelgetését, mely a lehetőségek szédítő egyenlőségét eredményezi, a szellemi ni-

vótlanságot, mely azonban nem ordít elismerés után, mint a fejlett és nemes hagyományokban élő Európában.

Az amerikanizmus egy naiv népség ama vágyait fejezi ki, hogy az élet külső formáinak fejlettségét többre becsülje ama nemlétező belső tartalomnál, melyre az európai ember azért olyan büszke, mert hiszi, hogy birtokában van, holott nincsen a birtokában.

Az amerikanizmus kétségkívül előnyben részesíti az arányokat az arányos szépségnél, ami valószínűleg abból az alantas felfogásából származik, hogy a szépség gyakorta csak a téltenség és lustaság ürügye — a további semmittevésre.

Valószínűleg ebből a felfogásból ered az amerikaiak demokratikus érzéke is, amit az európai arisztokratizmus, mely oly nagy becsülést mutat minden iránt, ami régi s régen rossz, csak lenézéssel illethet.

Amerikanizmusnak tartják a gangszterek nagy hatalmát is az Egyesült Államokban. Ez azonban szintén az amerikai naivitás megnyilatkozása, mely azt tartja, hogy a törvényes és a törvénytelen rablás között csak fokozati különbségek vannak s az idők múlásával minden törvénytelenesség törvényessé válik, ha a siker is igazolja. Az amerikai felfogás szerint a Wall Street és a gangszterek metódusa egyazon fának más-más hajtása — s bármilyen primitív és erkölcsellenes is ez a felfogás, meg kell adni, hogy őszinte, sokkal őszintébb, semhogy az elfinomult európai lélek meg tudná érteni és értékelni tudni.

Salamon László

KÖZGAZDASÁG

Uj intézkedések a magánvállalatok ellen a román személyzet alkalmazásának kieroszakolására

Súlyosan megbüntettek néhány céget

Bucuresti, november 20. Az a bizottság, mely magánvállalatok személyzetének ellenőrzésével foglalkozik, ehatározta, hogy kimutatásokat kér azokról a vállalatokról, amelyekről megállapították, hogy nem tettek eleget a román személyzet alkalmaztatásáról szóló törvénynek. A bizottság javasolni fogja, hogy

vonják meg ezektől a vállalatoktól a nemzeti ipart támogató összes előnyökét az érvényben lévő törvények alapján.

Ez alkalommal megbüntették a következő részvénytársaságokat: Socomet 150 ezer lej, Fildermann művek Bacau 100 ezer lej. Mustad Galati 80 ezer lej, Ancora gyár Galati 40 ezer lej. A bizottság figyelmeztette a Seta sibiui villamosági részvénytársaságot.

Csak a kihelyezések 5—7 százalékát költhetik adminisztrációs kiadásokra a bankok

Elkészült a banktörvény módosító tervezete

Bucuresti, november 20. (Az Uj Kelet tud.) A banktörvény módosítására vonatkozó tervezet véglegesen összeállították. A módosítás a jelenlegi törvény majdnem minden fontosabb intézkedésére kiterjed, így: a bankalapításra, a bankok működésének szabályozására, az alapítók nagyságára, a pénzügyi adminisztrációs költségeinek maximalizálására, a mérleg elkészítésére, a bankári műveletekre, a bankkereskedelem szabályozására és ellenőrzésére stb.

A módosító tervezet az alaptőke megállapításánál sokkal szabadlelvőbb, mint az eredeti törvény és a következőképpen intézkedik:

A közkereseti, betéti, vagy korlátozott felelősségű társaságok formájában működő pénzügyi intézetek alaptőkéje Bucurestiben nem lehet kisebb 20 millió lejnél, az 50 000 lakosúnál nagyobb városokban 10 millió lejnél, a többi városokban 5 millió lejnél és a községekben 2 millió lejnél. Amennyiben a városokban és községekben működő bankok alaptőkéje ennél kisebb, elnevezésüket „bank” helyett „néphitelintézet” megjelölést kell felvegye.

A banktörvénynek a részvénytársasági alapon működő pénzügyi intézetekre vonatkozó és az alaptőkét meghatározó intézkedései nem változnak. Ujítás azonban a tervezetnek az az intézkedése, mely szerint a legfelsőbb banktanács engedélyezheti a minimális alaptőkéknél egyharmad résszel kisebb alaptőkéjű

Bucuresti, november 20. A pénzügyminisztériumot felhatalmazták, hogy 4 és fél százalékos jövedék kötvényeket bocsásson ki az ardeali és banati egyházi és kulturális szervezeteket a konverzió által ért károk fedezésére.

Constantinescu bankkormányzó tegnap fogadta a Solidaritatea ardeali bankszervezet delegációját, amelyet Aurel Vlad vezetett. A bizottság és a bankkormányzó megvizsgálta azokat a feltételeket, amelyek mellett az ardeali népbankok számára kölcsönöket lehessen folyósítani.

Constantinescu ma Tatarescu miniszterelnökkel dolgozott és bemutatta neki azt a munkatervet, amelyet a jövő héten kezdődő prágai konferencián tárgyalnak le a kisan-tant államok nemzeti bankjai.

intézetek működését.

Egy bankrészesvény nem lehet 500 lejnél kisebb címletű. Kivételt képeznek azok a bankok, amelyek 1934 május 8-án már működtek, amnyiben azonban részvényeiket a tözsdére bevezetik, alkalmazkodniuk kell a rendelkezéshez.

A bankok általános költségeire nézve a tervezet a következőket írja: A bankok általános költségei, kivéve az általuk kifizetett kamatokat, nem haladhatják meg a legalább 20 millió lej alaptőkéjű bankoknál az összes kihelyezések 5 százalékát. A 20 millió lejnél kisebb alaptőkéjű bankok e célra csak 7 százalékot fordíthatnak.

A bank igazgatói, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai nem vehetnek fel kölcsönt saját intézetüktől.

A banknak az általuk folyósított kölcsönök fedezetére átvett kézzillogokat és zálogtárgyakat nemfizetés esetén peres eljárás, illetve bírósági közbérlés nélkül hivatalos alkusz, vagy a járásbíró által delegált bíró közbenjöttével eladhatják és magukat kielégíthetik.

— A forró égőv betegségeinél, különösen vérhasznál és olyan gyomorbetegségek esetén, amelyek váltólással együtt lépnek fel, a természetes „Ferenc József” keserűviz szerfelett értékes hatást fejt ki. Az orvosok ajánlják.

A születés és halál örömei...

A születés biológiai tény, amely a természet ércparagrafusának következménye. Az emberi sors legnagyobb tragédiája az elmulás tudata. A teremtés mindig nagyobb csoda, mint a megsemmisülés, az alkotás bámulatot kelt, a pusztulás rezignáltságot.

A tudomány naponta megvalósít egy-egy darabkát, amely az életet egészségessé és igazságossá teszi. A betegség elleni küzdelem sok ragyogó eredményt produkált az általános élet meghosszabbítására, a születést és halált, ennek a minidennek a végét ne kérdezzük. Ami e két pont között van, az maga az élet. Aki tud az élet pozitív örömeinek örülni, az sohasem gondol a megsemmisülésre.

A világhírű amerikai Gastro D.-t, amelyet a természet az emberi egészség fenntartására adományozott nagy tudósok kutatásai révén, hozzájárul az emberi élet boldogságához, mert 10—15 éves súlyos gyomor- és bélbetegségeket, epe-, vese- és májbajokat kigyógyított, megszünteti az ideges állapotokat, álmatlanságot, szédülést, hányást és állandó fejfájásokat.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárán Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Enescu hangversenye

Csütörtökön este ünnepi közönség előtt tartotta meg első hangversenyét George Enescu, a világhírű hegedűművész, aki a román zeneművelésnek igazi mestere, Enescu a világ hegedűművészeinek sorában az egyik legelőkelőbb helyet foglalja el. Enescu valóban átfogó és mély művészettel éri fel az összes zenekarok és iskolák legkiválóbb mestereinek szellemét és előadásában az az egyetemesség nyilatkozik meg, mely csak igazán nagy művészeknek sajátja. Műsorain mindig ellentétes iskolák és korok zeneszerzőit szerepelteti és a hallgatóknak csodálkonia kell afőlött a sokoldalúság fölött, amely ennek a nagy művészeknek a jätékából kiárad, az érzelmi és intellektuális skálának sokszínűsége fölött, mely ezt a művészetegységét mindnekfölkött jellemzi. Enescu elegáns hegedűs, a francia iskola méltó megtestesítője, aki a forma művészet tökélyét tudja produkálni. Első műsorán egyaránt nagy volt mint Bach, vagy mint Ravel interpretátor, éppen olyan művészi volt Saint-Saens finom műveinek, mint Fauré anyagiaságot vizsgáló szerzeményének előadásán.

A következő koncertek műsorán Enescu komoly és művészi izléssel összeválogatott műsorral fog még kedveskedni a cluji közönségnek. (e.)

Herdan Amerikában van?

Bucuresti, november 20. A Capitala jelenti, hogy Herdan nagyiparost, aki hírek szerint földközitengeri kalandos utján elhunyt, állítólag hajószerencsétlenség érte. Herdant egy amerikai hajó mentette meg és Amerikába szállította. Most Csikágóban van.

Hadiözvegyek tüntetése Bucurestiben

Bucuresti, november 20. Néhány száz hadiözvegyből álló csoport ma összegyűlt a Iov épülete előtt, majd a munkaügyi minisztérium elé vonult és a következő kiáltásokkal tüntetett: Kérjük az igazságot, kerünk fát mindenkinek!

A forgalom az utcákon megállt. A tüntetőket a rendőrség oszlatja szét. A hadiözvegyek egy küldöttsége jelent meg Costinescu miniszter előtt, aki ígéretet tett a sérelmek orvoslására.

Dr. Alexandru Aciu, notar public, Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 2.

No. 455—1936. Publicatie de licitatie. Se aduce la cunostintá publică, că in ziua de 21 Noemvrie 1936, orele 16, in Cluj, strada Garii No. 9 la magazinul expeditorului Rimcozi se va vinde prin licitatie, publică, un vagon de vaze alterabile, cu pretul de strigare de lei 5000, pe lângă plată imediată si in numerar, depunându-se garantie de 10% la usta si 2.70% impozit după pret. Vanzarea in caz de nevoe se va face si sub pretul de strigare in favoarea celui care va oferi pretul cel mai ridicat. Cluj, la 20 Noemvrie 1936. Dr. Alexandru Aciu mp. notar public.

Hátbor

A gájait széttört
Az anyák még ha
Bűnös

Tokió, november 20 szerint borzalmas történt az Akitó tartományban, ahol a felhőtében megáradt folyók és gátakat. Az utat átmok 300 lakást elárvízkatasztrófa álmukamiáltal rengeteg cs

Ujabb trófiát ke

A novoszibirsk
szibériai troc

Moszkva, november Iroda jelentése szerint Novoszibirskban marriaj trótkijista forrbotáz-per tárgyalászal vádolják, hogy a szabotáziási, széthuztek. Ennek a csoport nagy részt orosz és kök, a vád szerint alapján alá akarták mot. A vádoltak tulajdon dolgokat abb robbanásokat idéztek. Eredményeként ennek a trótkijista ellenőlték két bányamunkés robbanást idéztek.

Az ar a királyi szől

A főmfti kijeler
lehet zsidó.

Jeruzsálem, november zottság az országban után megtartotta elzottság Sir Arthur zót hallgatta ki, aki természetü problémá lejt azokra a kérdése zeti és egyéb ellenté lamint a zavargások bizottság tagjai. A tása két órán keresztül és egyéb ellenté lamint a zavargások bizottság tagjai. A tása két órán keresztül és egyéb ellenté lamint a zavargások bizottság tagjai. A tása két órán keresztül és egyéb ellenté lamint a zavargások bizottság tagjai.

Az arab bizottság tartott, amelyen afe az arab állami tiszt a királyi bizottságot szolitotta az arab t még abban az ese suk elvesztésével királyi bizottság

Az arab tanács nem lelősséget a bojkot szorításért, hanem den az ügyben az a dul Vanácsért. A he a legfelsőbb arab t összegyűjti az adatok alátámasztására Jeruzsálemi és jaffa valamint az arab m nek részt.

Az arab sajtó rész időszéri kérdésekké cooperation" politik Livas párhuzamot v

Hátborzongató árvízkatasztrófa Japánban

A gátjait szétört, megáradt folyó ezer embert fullasztott meg álmában. Az anyák még halálukban is görcsösen szorították magukhoz gyermekeiket. Bűnös gondatlanság okozta a rettenetes katasztrófát

Tokió, november 20. A Reuter jelentése szerint borzalmas tömegszerencsétlenség történt az Akitó tartományban lévő Savu-savában, ahol a felhőszakadások következtében megáradt folyó elsodorta a zsilipet és gátakat. Az utat áttörő, tajtékzó hullámok 300 lakást elárasztottak. A szörnyű vízkatasztrófa álmukban érte a lakosságot, amiáltal rengeteg család halálát lelta. Va-

lószerűleg a halottak száma meghaladja az ezret. Mindössze 18 ember menekült meg a szörnyű vízkatasztrófától. Megdöbbentő látványt nyújtottak a gyermeküket még halálukban is görcsösen magukhoz ölelő anyák. Kiderült, hogy a lakosság többször panaszolta a hatóságoknak, hogy meglazultak a gátak, de semmi intézkedés nem történt ebben az irányban.

Ujabb trockista tömeg-per tárgyalását kezdték meg Oroszországban

A novoszibirski katonai bíróság szabotázzsal vádolja a kelet-szibériai trockistákat. A vádlottak beismerték bűnösségüket? Radeket agyonlőtték?

Moszkva, november 20. A Tass Távirati Iroda jelentése szerint a katonai bíróság Novoszibirskban megkezdte a kelet-szibériai trockijista forradalmárok elleni szabotázs-per tárgyalását. A vádlottakat azszal vádolják, hogy a Kemerowo-bányákban szabotázsakciókat szerveztek. Ennek a csoportnak aktív tagjai, akik nagy részt orosz és német gépészmérnökök, a vád szerint előre felállított terv alapján alá akarták aknázni a szovjetállamot. A vádlottak tudatosan és szisztematikusan dolgoztak abban az irányban, hogy robbanásokat idézzenek elő a bányákban. Eredményeként ennek a gyilkos aktivitásnak a trockijista ellenforradalmárok megölték két bányamunkást gázmérgezés által és robbanást idéztek elő a Csentralnája-

bányában, ahol tíz munkás halálát okozták, tizennégyet pedig megsebesítettek. Ezek az ellenforradalmárok — mondja a vádirat — politikai terrorral, gazdasági szabotázzsal a munkásokat akarták megfélemlíteni és valamennyi beismerte ezt a bűnét. A tárgyalás folyik.

Moszkva, november 20. A Tass jelenti, hogy a 8-ik rendkívüli kongresszusa a szovjeteknek november 25-én nyílik meg a Kremlben. Napirenden a szovjetállamok alkotmányreformja szerepel.

Egyidejű ellenőrizhetetlen hírek szerint Radeket, az „Lvészija” volt főszervezőjét, akit pár héttel ezelőtt letartóztattak, minden előzetes törvényszéki tárgyalás mellőzéseivel agyonlőtték. A hírt hivatalosan nem erősítették meg.

Az arab állami tisztviselőket a királyi bizottság bojkottálására szólította fel a legfelsőbb arab tanács

A főmufti kijelentette, hogy Palesztina lakosságának csak 7-10 százaléka lehet zsidó. Bizalmatlanságot szavazott a tel-avivi városi tanács Rokeach polgármesternek

Jeruzsálem, november 20. A királyi bizottság az országban tett rövid utazás után megtartotta első zárt ülését. A bizottság Sir Arthur Wauchope főköormányzót hallgatta ki, aki politikai és gazdasági természetű problémákról referált, majd felelt azokra a kérdésekre, amelyeket a nemzeti és egyéb ellentétekre vonatkozóan, valamint a zavargások okai felől tettek fel a bizottság tagjai. A főköormányzó kihallgatása két órán keresztül tartott.

Meg nem erősített értesülések szerint a főköormányzó rövidesen szabadságot kér és Londonba utazik.

Az arab bizottság ülése

Az arab bizottság szombaton este ülést tartott, amelyen afelől folyt a vita, hogy az arab állami tisztviselők bojkottálják-e a királyi bizottságot. Az arab tanács fel-szólította az arab tisztviselőket, hogy még abban az esetben is, ha az állásuk elvesztésével járna, ne álljanak a királyi bizottság rendelkezésére.

Az arab tanács nem vállalja egyedül a felelősséget a bojkott ilyen mértékű megszorításáért, hanem elhatározta, hogy ebben az ügyben az arab uralkodókhoz fordul tanácsért. A határozattól függetlenül a legfelsőbb arab tanács egyik bizottsága összegyűjti az adatokat az arab álláspontok alátámasztására. A munkában a haifai, jeruzsálemi és jaffai sztrájkbizottságok, valamint az arab munkásszervezetek vesznek részt.

Az arab sajtó részletesen foglalkozik az időszeri kérdésekkel. Az arab tanács „non cooperation” politikáját tárgyalva, az El-Livas párhuzamot von Olaszország és Ang-

lia között. Míg az olasz kormány rendkívüli erőfeszítéseket tesz, hogy az arabokhoz közeledjék és hogy a közeledésből mindkét fél számára hasznokat biztosítson, azt látjuk, hogy Anglia minden lehető eszközt megragad, hogy az arabokkal való kapcsolatait megszakítsa és az arab érdekeket veszélyeztesse. Az arabok semmiképpen nem fogják alávetni magukat a „rablás és csalás” politikájának. Most az a remény élte az arabokat, hogy a királyi bizottság az igazságtalanságot jövateszi és el fogja határozni a zsidó bevándorlás fel-függesztését. Amennyiben ez nem teszi, akkor újra visszatérnek azok a sajnálatos események, amit senki nem kíván, aki az országban él. Ha Palesztinából játéklabdát akarnak csinálni, úgy lángoló tüzzé válik, amellyel senki nem játszhatik. Ilyen szel-lemben irnak az összes többi arab lapok is.

Nyilatkozik a főmufti

A főmufti a Daily Telegraph számára nyilatkozatot adott, amelyben megismételte az ismert arab követeléseket. Feltűnést kelt a főmuftinak az a kijelentése, hogy a zsidók csak 7-10 százalékát képviselhetik Palesztinának, mint ahogy az 1918 előtt volt.

Ezzel a nyilatkozattal a főmufti erőteljes aláhangsúlyozását adja annak a maximális követelésnek, mely a háboru utáni bevándorlást egyáltalában nem ismeri el és ezzel ellentmond annak a főleg európai antionista körökben feltálatl érvnek, hogy az arab mozgalom nem irányul a jelenleg Palesztinában élő zsidók ellen.

Azzal a hiradással szemben, hogy az arab barát lord Winterton részviesz egy pán-

Kérdezze meg a nőt, akiknek legnagyobb sikerük volt...

Azt válaszolják: „A parfümnek igen fontos a szerepe”. Ez a tény; a hölgyek sikere igen nagy mértékben függ a használt parfümtől.

A parfümöt nagy körültekintéssel kell megválogatni. Nem minden parfüm tetszik, de a MON ATOUT, az új kölnivíz, amelyet a „Lady” ház hoz forgalomba, édes de diszkrét illatot áraszt, amely kielégíti a legraffináltabb ízlést is.

Mon Atout kölnivíz a siker titka, a virágos út, amely a boldogsághoz vezet.

MON ATOUT

VALÓDI CSAK EREDETI ÜVEGEK BEN

arab bank alapításában, a lord kijelentette, hogy most hallott először a terrortól és nincsen semmi kapcsolata az állítólagos bank alapítóival.

Sulyos ellentétek a telavivi városi tanácsban

Tel-Aviv, november 20. A telavivi városi tanács ülésén Rokeach, a főköormányzó által kinevezett új főpolgármester kijelentette, hogy a kinevezést elfogadja. Chelouche a városi tanács által megválasztott főpolgármester figyelmeztette Rokeachot, hogy a főköormányzónak a város belügyeibe való beavatkozása Tel-Aviv autonómiáját veszélyezteti és ezért felszólítja, hogy ne fogadja el a kinevezést. Rendkívül heves vita után

a városi tanács 8 szavazattal 7 elle-

nében bizalmatlanságot szavazott Rokeachnak.

Rokeach leszavazása várható volt és így az feltűnést nem keltett. Valószínűnek látszik, hogy a telavivi polgármester kérdést csak új választások kiírásával lehet megoldani.

A városi tanács ugyanezen ülésén Brandeist 80 éves születésnapja alkalmából egyhangulag Tel-Aviv díszpolgárává választották.

Tel-Aviv, november 20. A telavivi kikötő forgalma egyre élénkül. A napokban két újabb, zsidó tulajdonban lévő és zsidó személyzettel dolgozó hajó kezdte meg a járatot Tel-Aviv és az egyiptomi kikötők között.

ál örömei...

amely a termé-
vetkezménye. Az
tragédiája az el-
és mindig nagyobb
pisülés, az alkotás
s rezignáltságot.
megvalósít egy-egy
et egészségessé és
ség elleni küzdelem
roduktált az általa
ára, a születést és
k a végét ne kér-
őzött van, az maga
pozitív örömeinek
dol a megsemmisü-

astro D-t, amelyet
szség fenntartására
ások kutatásai ré-
ri élet boldogsága-
yos gyomor- és bél-
és májbajokat ki-
ideges állapotokat,
hányást és állandó

z ország minden
ogériájában, vagy
lej utárvét mellett
ában Bucuresti, Ca-

versenye

pepi közönség előtt
versenyét George
gedüművész, aki a
igazi mestere,
művészeinek sorá-
lőbb helyet foglalja
gó és mély művé-
zenekarok és isko-
einek szellemét és
etemesség nyilatko-
zán nagy művészek-
mindig ellentétes
szerzőit szerepelteti
alkonia kell afőlött
amely ennek a nagy
kiárad, az érzelmi
ak sokszínűsége fő-
szegénységet minde-
escu elegáns hege-
méltó megtestesítője,
tökélyét tudja pro-
egyaránt nagy volt
Ravel interpretátor,
vott Saint-Saens fi-
Fauré anyagiasságot
ényének előadásán.
tek műsorán Enescu
éssel összeválogatott
veskedni a cluji kö-
(e.)

kában van?

20. A Capitala je-
gyiparost, aki hírek
kalandos utján el-
erencesétlenség érte.
hajó mentette meg
ta. Most Csikágóban

ek tüntetése
stiben

20. Néhány száz
oport ma összegyűlt
ajd a munkügyi mi-
és a következő kiál-
Kérjük az igazságot,
ek!
kon megállt. A tünte-
szlajta szét. A hadi-
sége jelent meg Cos-
t, aki ígéretet tett a

notar public, Cluj,
Maniu No. 2.

licentie de licitatie. Se
publică, că in ziua de 21
16, in Cluj, strada Garii
expeditorului Rimoczi
atie, publică, un vagon
pretul de strigare de
atá imediat si in nu-
garantie de 10% la usta
pret. Vanzarea in caz
sub pretul de strigare
va oferi pretul cel mai
Noemvrie 1936. Dr.
notar public.

Zsidó ünnepek, zsidó szokások

A teljes beolvadás határmezsgyéjéről a zsidóságba visszatért határszélre német zsidó először pusztán szervezési és gazdasági problémákkal egybekapcsoltnak érezte a maga kényeszerű hazatérését. Csak utóbb ébredt rá, hogy szükségképpen kulturacserére is jár a helyzete megváltozásával; a hazatértek kezdtek idővel lelkiileg is hazatapogatni. Ezzel a lelki diszpozícióval magyarázható a német-zsidó könyvkiadás fellendülése; ez a gyökere annak a sok lexikonnak, ábécének, kérdés-feleletekbe gyömöszölt zsidó kiskönyvtárnak s a zsidó vallást, hagyományt ismertető teméntelen sok könyvnek, amelyekkel a zsidó hozzájárulással és ügyességgel igyekszik a zsidó ünnepeket és a zsidó szokásokat, egyáltalában a zsidó életet kitergetni azok előtt és megértetni azokkal, akik a zsidóságon kívül éltek mostanig.

Ebből a fajtából való a berlini Jüdischer Verlag pompás kiállítású új könyve is; Jüdisches Fest, jüdischer Brauch a címe.

Friedrich Thieberger szerkesztette és több mint egy tucat író, pap és tudós vett részt a megírásában. Kivülük még vagy félszáz autor szerepel ebben a könyvben; korábban megjelent, főleg héber, jiddis és német nyelvű cikkek, értekezések, novellák szerzői. Ezeknek írásából válogatott össze ugyanis a szerkesztő aktuális olvasmányokat minden egyes ünnepre. Ráadásul képek is díszítik, kottamellékletei is vannak, úgyhogy végeredményében hatalmas terjedelművé duzzadt: 500 negyedrét oldal.

A mű célja a szerkesztő előszava szerint: Hazakalauzolni az olvasót a zsidóság vallási kincséhez. Feltárni a keresők előtt az ünnepek és a szokásaink jelentését, rávilágítani a történelmi és az eszmei összefüggésekre. Szép és magasztos cél. Lássuk, mennyire tudta megközelíteni?

A szerkesztő kétrétegű előjáró cikke nem sok jóval bíztat. Minden szava keresett, mesterkéltségek. Thieberger izzadságszerűen igyekszik azon, hogy minél nyakatekertebben, minél cikornyósabban fejezze ki magát. Azzal akar eredeti lenni, hogy a legegyszerűbb, sőt a legutazálhatóbb gondolatot is meglepő formába önti. Ebben a nagy igyekvésben azután ideodabicskál a tolla. Elképesztően bizarr német szöveget farag. Például — ex uno disca omnes! — efféle: Geschöpflichkeit. Héber szöveget hibásan ír át latin betűkkel. Például a salom és a gam zu letova tözsomszedságában ez a szava szur szemet: Betuchin. Az olvasó törli a fejét, váltig találhatja, hogy ez mi a szesz. És csak odébb, a fordítás jóvoltából ébred rá, hogy ez a nyomorék szó a héber Bittachon helyébe csuszott be a könyvbe. De van még cifrábban is. A 87. oldal egyik jegyzetében ez a két szó lábatlanodik: sekoeh (!) és jaser. Thieberger fogadkozik, hogy ezek a szók a jejjaser kochacho népszerű összevonásai. Annnyira népszerűek, hogy senki sem ismeri őket.

Nem sok örömmel telik az Else Rabin Das jüdische Haus című hétröfös cikkében sem. Ez a hölgy — ne vegye rossz néven a megállapítást — még nem értett meg arra, hogy nagy garral feltételezzék a katedrális és a zsidóságról prelegáljon. Elriasztó példaként ideletem a definíciót, amit a mezuzáról elkövetett: Die Mesusa ist ein schmales Röhrchen aus Glas, Holz, oder Metall, das etwa 5—10 cm lang ist... Tehát a tok, ez a teljesen mellékes és mellőzhető valami a lényeg, a voltaképpeni mezuzá; és a pergament-szalag, amire a semá két első része írva van, vagyis a voltaképpeni mezuzá, említésre csak másodsorban érdemes hokuba.

Rabin asszonyoknak csak egy jóra való zsidó lexikonba kellett volna bekukkantania, ha már a közvetlen tapasztalatai alapján nem volt képes a zsidó háziról írni, hogy megkíméljen bennünket ettől az égbekiáltó elfrától. De ennyi fáradságot sem vállalt. És sem a szerkesztő, sem a kitűnő Jüdischer Verlag lectorsa nem gyomláta ki ezt a dudvát a cikkből. Értethetlen.

Öreg hiba az is, hogy a szerkesztő gyakran reformer, vagy a zsidó reformmal kapcsolódó szerzőkre bízta a zsidó ünnepek és szokások megismertetését, azt a bizonyos hazavetést a zsidóság vallási kincséhez. Ezek a lelkileg felemás írók azután alaposan összekonfundálták az ünnepek és a szokások ősi elemeit azokkal a szokásokkal, amiket a múlt század reformkísérletei plántáltak a zsidóságba. Olyan szokásokkal tehát, amiknek semmi közösségük a zsidósággal, nem állanak sem eszmei, sem történelmi összefüggésben vele és így a szerkesztői program szerint semmi keresnivalójuk ebben a műben.

Nagy baj továbbá, hogy a könyv cikkei, egyetlenegynek kivételével, amit maga a szerkesztő írt, nem nyújtanak kimerítő ismertetést. Többé-kevésbé hézagok. Ezeket a hézagokat a szerkesztő igyekszik kitéríteni jegyzetek segítségével, amiket számjegyek igénybevételével a cikkekhez biggyeszt és amiknek terjedelme néha sokszorosan túlhaladja a cikkek terjedelmét, amiket gloszszál. Evidens, hogy helyesebb és egyszerűbb lett volna a munkatársakkal közölni, hogy nem vázlatot, hanem teljes képet várnak tőlük, olyasféle teljességre törekvő cikket, mint a szerkesztő. Hogy ne kelljen egyre lapozgatni, előre-hátra ugrálni, mint a töviről-hegyire meg akarunk ismerni egy-egy ünnepet. Persze ebben az esetben a szerkesztő nem ágálna unos-unotalan a közönség előtt, hanem, amint illik, a háttérben, a kulisszák mögött, szinte észrevétlenül munkálkodna. Lehet azonban, hogy éppen ez a háttérből, ez a csendes munka nem volt a szerkesztő kedvére.

Akad persze a félezer oldalon oázis is. Itt van például az Arno Nadel instrukatív kis írása a zsinagóga zenéjéről. Amit a kórus, meg az orgona fúj manapság a modern zsidó templomokban, annak bizony édes-keves köze az ősi zsidó zenével. De ha felcsendül — „Sprechgesang“ a Nadel talált szava a recitálásnak erre a keresetlen módjára — a maga nemes egyszerűségében például Roshasana napján a Jócer meszarim, egyszerűben zeneileg is egybekapcsolódnak a zsidó multtal.

Szép cikk Max Eisler bécsi egyetemi tanár írása a zsinagógák architektúrájáról. Az ősi zsinagóga alaprajza kettős tengelyű. A Kelet felé néző imacentrum mellett egy tanítási centruma is van, az almemor, ahol a Tóra felolvasásra kerül. A reform templomai megszüntették a zsinagógának ezt a második központját, csak egy tengelyt ismernek, akár a keresztény templomok és így megfosztották zsidó sajátosságától a zsinagógát. Csak a

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Schalom Brin jiddis Lamaraszínháza Bistrián

A vilnaiak idejéből előnyösen ismert Schalom Brin kis, jiddis kamaraszínháza nagy siker mellett mutatkozott be csütörtök este Bistrián. Scholem Aljéchem, Perec, Hirschbein és Gordín szcenírozott jelenetét játszották a Bombardiere nagytermében. Nachtschaten című drámai jelenetük a zsidó alvilág filozófikus mélységű, megrendítő és megrázó erejű lelkiségét vitték elének az impresszionista színjátszás tökéletes kifejezőerejével. Felejthetetlen élményt jelentett ugy Schalom Brin, mint az elragadó Fanny Jutter asszony alakítása.

Málách „Wer ist der Gelibter? című, maró szatírjája, szellemes jelenetével is nagy sikert aratott. Frenetikus sikert aratott Fanny Jutter asszony jiddis népi és műdalaival. A kitűnő jiddis jellemzésű komoly énekeknél felkészültsége, iskolázott hangja, stílusos előadásmódora magával ragadta a közönséget.

A kis jiddis kamaraszínház a vilnaiak szellemét érzékelteti. A realiztikus emberábrázolás tökéletes kifejezőerejével megáldott Schalom Brin és a stílusos, temperamentumos Fanny Jutter asszony minden mozdulata, mimikája tökéletes művészet.

A kis színház ma este a „Mökubolim“ című chasszidikus, kabbalista jelenetet játssza bucsuzól. A társulat művészi előadásai megérdemlik, hogy Bistrián zsidó közönsége megnézze és élvezze.

Schalom Brin és Fanny Jutter színháza a napokban Clujon is bemutatkozik. (—)

NHB

Ne elégedjék meg a máig használt illatszergyári készítményekkel

Vegyen egyszer a:

Les Créations „N. H. B.“ márkájú PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-, SZAJFESTÉK és PARFÜMBÖL

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz lepve ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tudományos kísérletezései az illatszergyártás művészetének terén tették tökéletessé a készítményeket.

Körje teljes bizalommal a legjobb drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

En-gros beszerzési forrás: N. H. Bathazar, Bucaresti, Str. Selari 7.

legújabb időkben tért vissza az építésművészet a zsinagógák ősi kettős tengelyéhez és a belső berendezés tradícióhoz. Újra egybekapcsolja tehát a tradíciót az élettel és ezzel igazi kultúrát teremt...

A Jüdisches Fest maga, sajnos, nem tudott eljutni ehhez a megtermékenyítő szintézishez és valósággal kéri a Jüdischer Verlag gondosan megválogatott egyéb kiadványait közül. Kiforrotlan alkotás. (G. S.)

A ROMAN OPERA MŰSORA

Péntek, november 20: G. Enescu hegedűművész hangversenye.

Vasárnap, november 22: Cărevics. (Matiné.)

Hétfő, november 23: Hoffmann meséi. (Pia Igy szopránnal.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Csak néhány napig! Tatárjárás. Hans Söhmker, Ida Wüst, Leo Slezak remek zenéjű, rendkívül hangulatos, ragyogó premier slágerfilmje. Szellemes, ötletes, fordulatos. Műsor előtt a legfrissebb Fox világ-híradó és Romániai aktualitások.

Következő műsor: Halálbrigád. Ronald Colman, Claudette Colbert világláger.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Mindkét film román és magyar feliratokkal:

I. Hazafutó. Dráma. Nagy Kató, Pierre Richard. II. Az egész világ nevet, dalol és szeret. Oroszul beszélő vígjáték. Leonida Wessoff. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órákor.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órákor dupla műsor: I. Az orléanski szül. Monumentális filmdráma. Főszerepekben: Angela Saloker, Gustav Gründgens és Theodor Loos. II. Tong, a hóhér. Megrázó társadalmi dráma. Fősz.: Edward Robinson és Loretta Young. III. Journal.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, november 21.

Bucaresti. 6.50: Torna, zene, szakeladások, orvosi tanácsadó, hírek. 13.15: Déli zene. 18: Katonazene, hírek, előadás. 19: Kis rádiózenekar. 20.20: A zene folytatása. 21.15: Táncczene. 22.45: Vendégloji zene.

Budapest. 7.45: Torna, lemezek. étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Énekarok. 15.40: Hírek. 17.15: Mese. 17.45: Hírek. Hárfazene. 19: Ének zongorakísérettel. 19.25: Előadás. 20: Magyar nóták. 20.45: Kis színpad: Székely tréfák. Irtá Gyallay Domokos transsilvániai író. 21.20: Hangverseny. 23: Hírek, ének, hanglemezek. 1.05: Hírek. Bécs. 8.25: Lemezek. 13: Könnnyű zene. — 14.10: Művészlemez. 16.40: Karének. 17.55:

Lemezek. 20.15: Zongoraverseny. 21.10: Dal-lamok. 23.20: Dalok. 24.15: Jazz zene.

Varsó. 7.30: Lemezek. 13.03: Könnnyű lemezek. 17.15: Rádiózenekar. 18: Zongora és bariton-szólo. 20.30: Könnnyű zene. 24.30: Táncclemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Akvizitort keresünk, str. Berde 3. föld-szint 3. ajtó.

Középkori zsidónó kosztikhordásra ajánlkoz-kzik, esetleg délutáni foglalkozásra, vagy gyermekek mellé. Németül is beszél. Lázár Mendelín Calea Decebal 46.

Házvezetőnő izraelita, perfekt, intelligens, hosszú kitűnő bizonyítványokkal állást keres. Diétás rituális főzést is ért. Cim: Oradea, Str. Regele Carol 25. Házvezetőnőnek.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfelelő állást keres, esetleg betársulást. Cim a kiadóban.

Angol és francia nőiszabóság Str. Berde 2. jutányos árak, elsődrendű munka, pontos kiszolgálás. Buszlai Lajos és Czinczár Miklósné.

Kiadó azonnalra üzlethelyiség. Piața Mihai Viteazul 30. Uj sarokházban.

Szörmek dús választékban. Bundák készítését, javítását legolcsóbban vállalom. Gallérozások a legújabb bécsi modellek szerint készítenek. Bixenspaner szörmezsalon Regele Ferdinand 3, szembe a kapuval emeleten.

Labdaryárhoz társ keresetnek 150.000 lejlel, esetleg a gyár eladó. Cim a kiadóban.

Szentpáli szeszgyár felszerelés részletekben is eladó. Bővebbet Fischer Miklós vasútleben Baia Mare.

Szülők! Gyengétehetségű, ideges természetű különböző fogyatkozási gyermekeket felvezek, nevelési és tanítási zavaroknál ingen szaktanácsot adok válaszbélyeg ellenében is. Kory gyógypedagógiai intézeti tanár Ineu, jud. Arad.

Paplan, matrác, párna saját készítmények legolcsóbban, nagy választékban „Trousseau“ kaphatók Cal. Marechal Foch 10. Toll tisztítás, paplan, matrác átalakítását olcsón vállalom.

Belvárosi épülettömb (vált gyárhelyiségek) kevés költséggel könnyen átalakítható lakásokká, ami biztos tökéjevedelmet jelent, eladó. Tárgyal: Dr Ligethy Miklós Cluj, Calea Regele Ferdinand 40. Telefon: 14-66.

Fiatal nő kitűnően főz (diétikusan is) délelőtti munkára vállalkozik. Megkeresések a kiadóhivatalba „Egészséges koszt“ címen.

Csinos külsejű, 19 éves, művelt, de szigorúan vallásos urielány 400.000 lej hozománnyal férjét keres. Bővebbet „Mirea“ házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Vegétáriánus szakácsnő fixre vagy száza-lékra felvétetik. Izraelita előnyben. Satu-mare, Piața Bratianu 18.

Benőszülhet jól prosperáló vállalatához 30—35 évig műszaki ismeretekkel vagy mérnöki diplomával rendelkező izr. fiatalember. Fényképes ajánlatokat Fuchs, Satumare. N. Filipescu 21 címre.

Clujon nyugdíjas állásban levő jókiltsejű, diplomás urinó férjhezmenne biztos egzisztenciájú, intelligens, 50 év körüli uriemberhez. Leveleket „Biztos megélhetés“ jelígeré a kiadóba kérek.

27 éves, biztos egzisztenciával bíró, intelligens, jó családból való zsidó fiatalember házasság céljából megismerkedne ort. zsidó családból való intelligens és megfelelő hozománnyal rendelkező 21—24 éves leánnyal. Leveleket „Schadchen nélkül“ jelígeré a kiadóba kérek.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácánál, Str. Gen. Poetas 23.

Legelegánsabb
francia és angol munkák, gyönyörű estélyi ruhák olcsón készülnek.

Királyné „Elite Divatszalon“-jában
Cluj, Str. Memorandului 5. szám. Az udvarban.

Két hétig volt és r

Nagy nehezen ka Hosszu várakozás hogy rendeztebb Szabadságideje tudni. Két hét id Az egyik hegyi sé lepte meg. Néhány tért az irodába, a érzett. Eleinte mit kor mind hevesebb hogy kezdődő reur hüvöre fordult a hevesebbek lettek. Egy szép nap eg lottá, hogy a Sloa használja, amellyel dódó reumáját.

M. N. kisasszony Sloans Linimentet ujra megjelentek ménnel. Néhány csöckentek és rövi sem érzett.

Ezt a kezelést valahányszor a reu leggyakoribb oka mikróbat, hogy re a testrészen, ahó Sloans Linimentet bet, mint hogy k kellemes melegt a csontig hatol.

Amikor ezzel a fájó testrészt, az zük, előidézzük, keringjen és meg minden méregtől.

A Sloans Linime különleg alkalmas szust idézi elő.

A nagy üveg a bet tartalmaz. Ki üvegé 60 lej.

Az ország mind drogériájában kapt

— Egy lengyel professzoról. Vars Wpolszani varsói köllő Stanislav köllőből Iorga prof ből az alkalmból dományos, politikai munkásságát.

— Hegy csucsá pilóta. Tokióból i tüközött repülőgépszaki rszénén lévő egyik lábát törte e sbesült. Alapota kió—Párizs légiuta

— Nem indulna csaország és E házbús adósságok jelentik: Hivatalo ban elterjedt híre ról, amelyek Fran Államok között in rus adósságok úgy

— Akiknek fog megfeszítését köv legalább egyszer, hár természetes mert ez szabályoz díja a gyomorm cserét, javítja a v az idegeket, egész uj életert terem

— A timisoara sárnap d. e. tarto amelyen megválas ségét. A vezetőség Jenő, társelnök L Artur dr., ügyvez ellenőrök Vermes renc, ügyész Rose lak Károly. A be tagu bizottságot j: jai: Grünberger Alfréd, Reiter Er dr. Róth Dezsőné dr. Rosenthal Pál mányának 70 tagj

Jön: E

verseny. 21.10: Dal-
o: Jazz zene.
13.03: Könnyű leme-
18: Zongora és ba-
zene. 24.30: Tánc-

RÖV HÍREK

szó 2 lej, vastagabb
apróhirdetés 20 lej.
szalék kedvezmény.
e fizetendő. Jelleg
tunk, ha portóbélyeg
e van.

str. Berde 3. föld-

sztkihordásra ajánko-
foglalkozásra, vagy
etil is beszél. Lázár
46.

perfekt, intelligens,
nyokkal állást keres-
és értő. Cim: Oradea,
szvezetőnek.

00.000 lej készpénzzel
esetleg betársulást.

szabóság Str. Berde 2.
mű munka, pontos ki-
jos és Czinczár Mik-

helyiség. Piața Mihai
ában.

akban. Bundák készíte-
ban vállalom. Galléro-
modellek szerint készí-
rmezalon Regele Fer-
puval emeleten.

restetik 150.000 lejjel,
im a kiadóban.

felszerelés részletek-
Fischer Miklós vasüz-

ségű, ideges természetű
su gyermekeket felve-
tási zavaroknál ingyen
szabélyeg ellenében is-
ai intézeti tanár Ineu.

na saját készítménynek
alasztékban „Trousseau”
al Foch 10. Toll tisztí-
átalakítását olcsón vál-

b (volt gyárhelyiségek)
nyen átalakítható laká-
sajóvedelmet jelent, el-
ethy Miklós Cluj, Calea
Telefon: 14-66.

főz (diétikusan is) dél-
alkozik. Megkeresések a
széges koszt” címen.

9 éves, művelt, de szá-
deány 400.000 lej hozó-
s. Bővebbet „Mirea” há-
dia Cluj, Calea Regele

ácsnő fixre vagy száza-
szraelita előnyben. Satu-
18.

esperáló vállalatához 30-
meretekkel vagy mérnök
zó izr. fiatalember. Fény-
Fuchs, Satumare. N. Fii-

állásban levő jókiltsejű,
jhezmenne biztos egzisz-
ismerkedne ort. zsidó csa-
gens és megfelelő hozo-
zó 21-24 éves leánnyal.
hen nélkül” jellegre a k-

gzisztenciával bír, intelli-
való zsidó fiatalember há-
ismerkedne ort. zsidó csa-
gens és megfelelő hozo-
zó 21-24 éves leánnyal.
hen nélkül” jellegre a k-

fejt kóser tehén és bivaly
szállítva is kapható
Str. Gen. Poetas 23.

Két hétig a hegyekben volt és reumát kapott

Nagy nehezen kapott állást egy irodában. Hosszu várakozás után végre eljutott odáig, hogy rendezettebb viszonyok között éljen. Szabadságideje alatt a hegyekben ment üdülni. Két hét üdülés, nyugalom, vidámság. Az egyik hegyi séta alkalmával hideg eső lepte meg. Néhány nap múlva, miután vissza-
tért az irodába, a láb izületeiben fájdalmat érzett. Eleinte mit sem törődött vele, de amikor mind hevesebb lett, tisztában lett azzal, hogy kezdődő reuma előjele. Valahányszor hűvökre fordult az idő, a fájdalmak mind hevesebbek lettek.

Egy szép nap egy jó barátja azt ajánlotta, hogy a Sloans Liniment készítményt használja, amellyel ő is meggyógyította kezdődő reumáját.

M. N. kisasszony azonnal vásárolt egy üveg Sloans Linimentet és amikor a fájdalmak újra megjelentek, bekente izületeit a készítménnyel. Néhány perc múlva a fájdalmak csökkentek és rövid idő múlva már semmit sem érzett.

Ezt a kezelést alkalmazza mindannyiszor, valahányszor a reuma jelentkezik. A reuma leggyakoribb oka a meghűlés. Segít egy mikróbat, hogy rettentő fájdalmat okozzon a testrészen, ahová befészkelte magát. A Sloans Liniment készítmény nem tesz egyebet, mint hogy külső uton a fájó részen kellemes meleget kelt, meleget, amely egész a csontig hatol.

Amikor ezzel a készítménnyel bekenjük a fájó testrészt, az egész szervezetet ösztönözzük, előidézzük, hogy a vér erőteljesebben keringjen és megtisztítsa a beteg testrészt minden méregtől.

A Sloans Liniment az a készítmény, amely külsőleg alkalmazva, ezen biológiai proceszust idézi elő.

A nagy üveg a kis üveg kétszeresénél többet tartalmaz. Kis üveg ára 35 lej, nagy üvegé 60 lej.

Az ország minden gyógyszerárában és drogériájában kapható.

HIREK

— Egy lengyel tudós méltató cikke Iorga professzorról. Varsóból jelentik: Przegland Wspolcsni varsói folyóirat érdekes cikket közöl Stanislav Wetkiewicz lengyel tudós tollából Iorga professzor egyik művéről. Ebből az alkalomból a tudós méltatta Iorga tudományos, poitikai és nemzeti téren kifejtett munkásságát.

— Hegy csucsának ment neki egy japán pilóta. Tokióból jelentik: Japi pilóta összerútközött repülőgéppel a Kiu-Siu sziget északi részén lévő hegy csucsával. A pilóta egyik lábát törte és arcán könnyebben megsérült. Állapota nem súlyos. A pilóta a Tokio-Párizs légiutat akarta megtenni.

— Nem indulnak meg tárgyalások Franciaország és az Egyesült Államok között a háborus adósságok ügyében. Washingtonból jelentik: Hivatalosan cáfolják a világsajtóban elterjedt híreket azokról a tárgyalásokról, amelyek Franciaország és az Egyesült Államok között indultak volna meg, a háborus adósságok ügyében.

— A kiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli, igyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez szabályozza a bélműködést, előmozdítja a gyomor-mésztést, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges almot hoz és ezáltal új életert teremt. Az orvosok ajánlják.

— A timisoarai Zsidó Kulturothon vasárnap d. e. tartotta meg első közgyűlését, amelyen megválasztották az otthon vezetőjét. A vezetőség a következő: Elnök Nyiri Jenő, társelnök Löffler Géza dr. és Weisz Artur dr., ügyvezető elnök Drechsler Gyula, ellenőrök Vermes Ernő és Friedmann Ferenc, ügyész Rosenfeld Sándor, pénztáros Polák Károly. A belső ügyek vezetésére tiztagu bizottságot választottak, melynek tagjai: Grünberger Lajos, Pető Tibor, Türkel Alfréd, Reiter Ernő, Schlesinger Zsigmond, dr. Róth Dezsőné, Keller Vera, Kertész Pál, dr. Rosenthal Pál, és Kugl Béla. A választmánynak 70 tagja van.

— A brazil kormány nem engedi meg 19 ezer német zsidó letelepítését, San Paulóból jelentik: Dr. Messinger, a brazilai menekültügyek egyik vezetője, közli a Zsidó Távirati Irodával, hogy a brazilai kormány néhány nagy földtulajdonosnak Mato-Grosso brazilai tartomány vezetésével együtt kidolgozott tervét, hogy a tartományban 19 ezer német zsidó menekültet telepítsenek le, nem engedélyezi, azzal az indoklással, hogy a terület európai települések számára nem alkalmas.

Szép asszonyok hí barátja a LYSOFORM! Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös fálelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezessen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csírák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

— Pia Igy vendégszereplése a cluji Operában. Szerdán este telt ház előtt került előadásra Gounod örökszepségű operája, a Faust. Margaretát ezalkalommal Pia Igy, a Clujon már ismert kitűnő szopránénekesnő énekelte szép sikerrel. Az Opera közönsége melegen ünnepelte a művésznőt, aki hétfőn a Hoffmann mesében és a Pillangó kisasszonyban is fel fog lépni.

— Kitüntetés a cluji városházán. A cluji városházára tegnap érkezett meg a hír, hogy dr Drăganu Nicolae főpolgármestert és egyetemi tanárt a Román Korona nagytiszti keresztjével, dr Buzea Octavian és Pop Petre alpolgármestereket pedig a lovagi kereszttel tüntették ki. A kitüntetés megjelent a Hivatalos Közlönyben.

— ÖRÖKÖS MUNKANÉLKÜLIVÉ LESZ, AKI NOVEMBER 30-IG NEM VÁLTJA BE MUNKAKÖNYVÉT. A munkakönyvek becserelésére szóló rendelet megjelenése óta az Uj Kelet állandóan figyelmeztette az iparosokat és munkásokat: váltásuk ki az új munkakönyvet, mert, aki nem tesz eleget a rendelkezésnek, az elveszti az egzisztenciáját. A munkügyi minisztérium — amint néhány nappal ezelőtt megírtuk — rendeletet küldött a Munkakamrákhoz, amelyben utasítja a Munkakamrákat, hogy ne számítanak újabb hosszabbításra, mert nem lesz újabb terminus. Aki november 30-ig nem adja be régi munkakönyvét az nem kaphat munkakönyvet. Az utolsó határidő lejártja után felülvizsgálják az összes iparosokat és munkásokat és akik nem adták be a régi munkakönyvet, azok nem dolgozhatnak tovább. Az iparosok üzleteit pedig bezárják. Ez azt jelenti, más szóval, hogy az, aki nem siet becserelni a munkakönyvet, örökös munkanélkülivé lesz. Siessen tehát mindenki és cserélje be a munkakönyvét. November 30. az utolsó nap, amelyen még elfogadják a régi munkakönyveket.

— Orvosi hír. Dr. Katzer Ödön belgyógyász, külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendelkezéseit a Piața Mihai Viteazul 40. sz. alá (Babos-palota) áthelyezett rendelésében ismét megkezdi. Röntgen, electrocardiograph, légmell-kezelés. Telefon 11-40.

— Négy hónap halálosvégű testisértésért. A cluji hadbírósg tegnap tárgyalta Radu Emil oradeai tüzérvármester halálosvégű testisértési ügyét, aki ez év júliusában cirószeprelvel egy fejbavágtá Mot Mózés közlegényt, hogy az néhány óra múlva behalt sérüléseibe. A két katona eleinte tréfálkozott, majd Mot megütötte Radut, akit ez úgy felmergésített, hogy a kezében levő seprével fejbeavágtá. Dr Maniu katonai ügyész vádbeszédében kijelentette, hogy gondatlanságból okozott emberölésről van szó és ezért egyévi büntetés kiszabását kérte. A hadbírósg hosszú tanácskozás után, az enyhítő körülmények figyelembevételével, 4 havi fogházra ítélte a tüzérvármestert.

Fővárosban jól bevezetett fogorvosi és orvosi rendelő

teljes elektromedikai felszereléssel kombinációt keres külön fogorvossal és orvos-sal, liberá practica-val egzisztencia biztositva. Ajánlatokat „50-100.000” lej jellegre Brassói Lapok bucuresti kiadójába, Strada Antim No. 20.

A HAVASI GYOPÁR

ismerik azt a mesét a bájos havasi gyopárról, mely a „Virágok királynője” büszke címét is hordja?

Ez a virág az égbenyuló sziklák ormain nő. Messze az emberek életétől, a magasság büszke magányában, a sasok lirodalmában ott, ahol esetleg csak a zergék kényes lépte zavarja a csendet. E virág szépsége és tulajdon ritkasága egyetlen fizetése annak, aki élete kockázatásával merészkedik őt lehozni magas birolalmából.

SINAIA KÖLNVIVZ

illata a havasok tiszta illatának minden raffinált kivonata. Nortier ház specialistáinak hosszú és szakadatlan munkáinak királyi eredménye.

KÖLNVIVZ

SINAIA

PARFUMERIA NORTIER

Egyéb NORTIER gyártmányok EXTASE és VALSE D'AMOUR kaphatók, egyszerű eredeti üvegekben is, mérsékelt áron.

— Edward angol király visszaérkezett Londonba. Londonból jelentik: VIII. Edward angol király tegnap este visszaérkezett a fővárosba, az ország déli részein folytatott utazásai után.

— Eljegyzés. Winkler Annus Carel és Kirschenbaum József Oradea jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Mayer Böske Cluj (Baia-Mare) és Abraham Lajos Cluj jegyesek. Mindenkülön értesítés helyett.

— A zsidó diákság ismerkedési estélye. Ma, szombaton este 9 órai kezdettel rendez meg a Diákszegélyező ezévi ismerkedési estélyét, a Salom klubban. Ezen az estén a klub összes termei a diákság rendelkezésére állanak és a már tavalyról ismert kitűnő diákjazz zenekar szolgáltatja a zenét. A hangulatosnak és kedélyesnek ígérkező diákmulatságra ezuton hívja meg a rendezőség az egyetemi ifjuságot és annak barátait.

— A Zsidó Nőgyűlet f. hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor tartja teadélutánját a Palace termében.

— Halálozás. Beck Gusztáv, a budapesti Lusztig és Beck-cég tulajdonosa folyó hó 14-én Timisoaraán, ahová baráti látogatásra utazott, váratlanul elhunyt. Halálát felesége, Sinberger Mária és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Székely Béla: Az antiszemitizmus és története 380 lap, Tabor-kiadás 106 lej, Le-pagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

Megbízható, elegáns és olcsó

ruhát

csak
Silberger Ernő

ujjonnan megnyit uridivat szabó-szalónja készít C. Reg. Ferdinand 2/a Dus szövetraktár. Platsintár felett.

Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer. Többször kitüntetve arany-éremmel. Legújabbban az 1959701 számú amerikai Patentet nyarta.

Jön: ÉRETTSÉGI. Fodor László szindarabja. a főszerepben: SIMONE SIMON

UJ KELET *Legújabb hírek*

Eszakon is támadni készül a kormány

(Művelődési cikkek folytatása)

bázták a belügyminisztérium épületét és szétrombolták azt. Tíz óraker a felkelő-csapatok száz villát foglaltak el a Segovia-Toledo hidak között.

A Havas távirati iroda bayonnei jelentése szerint a Santanderből érkezett hírek szerint a kormány akciót indított a haderőknek Santanderbe és Bilbaoba való összevonására, hogy Vittoriát megtámadják. Hundayéből érkezett jelentés szerint a kormány két halászbárkáját megtámadták a felkelő-hajók. Mindkét bárka megsérült, de sikerült visszavonulni Bilbaoba.

Tengeri csatát vívtak a felkelők és a kormány hadiflottája?

A lisszaboni rádió jelentése szerint Pasa-jes kikötőben tengeri csatát vívtak a spanyol kormány- és felkelőcsapatok. A csata részleteiről nem érkezett tudósítás.

Egyidejűleg a teneriffai rádió azt az ellenőrizhetetlen hírt közli, hogy a néprontori kormányelnöknek, Largo Caballeronak fiát foglyul ejtették és halálra ítélték a spanyol falanx emberei.

Hamburg kikötőjében nagymennyiségű német hadianyag vár arra, hogy a felkelőknek szállítsák

Berlini jelentés szerint német diplomáciai körökben hangsúlyozzák, hogy Németország és Olaszország nem avatkozhatnak be Spanyolország belügyébe. Ez alkalommal azonban először leszögezték, hogy ellenállanak annak a veszedelemnek, amely Európa békéjét fenyegeti azzal, hogy Franco kormányát nem ismerik el. A birodalom kormánya nem szakította meg a kapcsolatot a törvényes kormánnyal, de megállapította, hogy ez a kormány megszegte európai kötelezettségét. A Deutsche Diplomatische-Politische Korrespondenz a kérdéssel foglalkozva a következőket írja: „Fontos az a körülmény, hogy Olaszország és Németország felszabadultak egy nemzetközi klikk erőszakosságai alól és most fenn tudják tartani a rendet és önálló határozatokat hozhatnak.”

A fentiekkel kapcsolatban különös jelentőséget nyer a Manchester Guardian cikke, mely arról számol be, hogy nagymennyiségű hadianyaggal megrakodott hajó áll indulásra készen Hamburg kikötőjében, amelyet a spanyol felkelőknek szállítanak. A német hatóságok mindent megtettek annak érdekében, hogy ez a dolog ne kerüljön napvilágra. Németországban egyébként önkénteseket toboroznak a felkelők tankjainak kezelésére.

Megkezdték Coroiu bűnperének tárgyalását

Bacau, november 20. Ma délután kezdte meg a bacau esküdtszék Coroiu és 31 bűntárs bűnperének tárgyalását. Az esküdtszék tárgyalás iránt az egész városban óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az első délután a szokásos formalitásokkal telet el.

A román szociáldemokrata párt tavrata Leon Blumhoz

Bucuresti, november 20. A romániai szociáldemokrata párt a következő tavrátot küldte Leon Blum francia miniszterelnök-höz: „A román szociáldemokrácia őszinte részvétét fejezi ki és csatlakozik a francia szociálista párt gyászához. Títel Petrescu alelnök. Lothar Radaceanu titkár.”

Az innsbrucki egyetem rektora megtiltotta a német diákoknak a nemzeti szocialista jelvények viselését

Bécs, november 20. Az innsbrucki egyetem rektora megtiltotta a német diákoknak, hogy a nemzeti szocialista jelvényeket és egyenruhákat viseljenek. A diákok tiltakozására a rektor közölte, hogy az egyenruha és jelvényviselés ellentmond a német-osztrák egyezmény határozatainak.

Fényes ünnepek lesznek december 1-én

BUCURESTI, nov. 20. December 1-én Ardeal és Banat egyesülésének napján ünnepli meg az egész ország Románia hadbavonulásának 20 esztendő évfordulóját. Még a legkisebb községben is istentisztelet tartanak a harcmezőn elesettek emlékeztére, és gyászmenetet rendeznek a hősök temetőibe. A hatóságok, az iskolákat, a frontarcos szervezeteket és hazafias egyesületeket felhívják, hogy vegyenek részt az ünnepeken minden megyében a prefektusok irányítása mellett rendezendő ünnepeken. Bucurestiben ezen a napon teleplezik a diadalívot.

A japán külügyminisztérium erélyesen cáfolja a japán-német kommunistaellenes megállapodásról szóló híreket

A bucaresti japán követ is alaptalanoknak minősíti a megállapodás hírét. Nagy nyugtalanság Londonban az állítólagos megegyezés miatt

Tokió, november 20. A japán külügyminisztérium a következő nyilatkozatot tette az állítólagos japán-német tárgyalásokról, melyek a hírek szerint, kommunistaellenes megállapodással értek véget.

— Japán kész arra, hogy minden államal a kommunizmus elleni közös harcra szövetkezzék. Ez derül ki a kínai-japán és egyéb folyamatosan lévő tárgyalásokból. Ha Japán egy harmadik állammal ilyen irányú tárgyalásokat kezd, úgy az nem irányul egyetlen más hatalom, hanem kizárólag csak a kommunista mozgalom ellen, melyet nemzetközi vonatkozásokban fenyegetőnek tart.

Tokió, november 20. A külügyminisztérium megcáfolja azt a hírt, hogy Japán, Olaszország és Németország között röviddel ezelőtt kommunista-ellenes megállapodás jött volna létre.

A bucaresti japán követség is kategorikusan megcáfolja a japán-német katonai egyezményről szóló híreket, amelyeket teljesen alaptalanoknak minősít.

London, november 20. A spanyol eseményekkel fenyegető közvetlen veszedelem háttérbe szorítja a német-japán megegyezés kérdését, mely a nagyhatalmak külügyminisztériumait továbbra is meglehetősen izgalomban tartja. Párizsban azt hiszik, hogy ez a lépés Anglia újabb közbeavatkozását fogja eredményezni Franciaországhoz, melynek a szovjetorszokhoz való viszonyát is jobban fogják ezután méltányolni Londonban. Sőt, egy erősebb angol-amerikai közbeavatkozásról is szó van a japán aktivitással szemben, melynek kínai lépéseit Washington újabb különös nyugtalansággal figyeli.

Készül a sajtótörvény végleges szövege

A kisebbségi újságírószervezet küldöttsége Bratlanu Dinunál és lamandnai

Bucuresti, november 20. Az igazságügyminiszter fogadta tegnap a bucaresti és vidéki román sajtószervezetek küldöttségeit. A megbeszélésen nem vettek részt a laptulajdonosok. Djuvara rámutatott arra, hogy a sajtószervezeteknek eljuttatott tervezet csak tárgyalási alapul szolgál, mely alkalmas arra, hogy az alkotmány és a hivatalos érdekek keretében a sajtótörvény igazi formáját kialakítsák. A javaslat módosítható, az újságírószervezetek és a lapigazgatók részéről is. Ezután felolvasták a törvénytervezetet és véglegesen megfogalmazták hat szakaszt. A miniszter kérésére a sajtószervezetek az igazságügyminiszter elnökletével november 23-án összejárnak és ezalkalommal a szindikátusok megteszik észrevételeiket. Addig a szervezetek tanulmányozhatják a javaslatot.

Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a nyilvánosságra hozott szöveg nem hivatalos és az igazságügyminiszter hozzájárulása nélkül közölték. A tervezet szövege az lesz, amely az igazságügyminiszter és az újságírószervezetek, valamint a lapigazgatók és a parlament tagjai együtműködése folytán fog kialakulni. Miután a sajtó szabadságának szabályozásáról van szó, ezt a szabadságot meg kell szilárdítani az alkotmány keretében, de semmiképpen megszüntetni. Visszaélések szabályozá-

sát nem kell olybá tekinteni, mint a szabadságjogok megsértését, mert nem létezhetik semmiféle közszabadság, csak az egyéni érdekeknek az összérdekekkel való összeegyeztetése révén. Az alkotmány nem hogy megtiltja az e fajta szabályozást, hanem annak szövege és szelleme azt fel is tételezi.

A kisebbségi Újságírószervezet küldöttsége, amelynek tagjai Sárkány Gábor elnök, Zima Tibor, Major Béla és Demeter Béla voltak, ma hosszabb beszélgetést folytatott Sandulescu szenátusi alelnökkel, a román újságírószindikátus elnökével, kit részletesen informáltak a kisebbségi hírlapírás sérelmeiről az új sajtótörvény-javaslatl kapcsolatban. Ezután Sandulescu a kisebbségi újságírók küldöttségét Bratlanu Dinuhoz, a liberális párt elnökéhez vezette, aki előtt a küldöttség tagjai szintén kifejtették sérelmeiket és arra kérték, intervénáljon a kormány tagjainál a sérelmek orvoslása érdekében. Bratlanu Dinu meg is ígerte a kisebbségi újságíró-társadalom kívánságainak teljesítését. A delegációt ezután lamandi kultuszminiszter fogadta, aki a kormányban a kisebbségi ügyek vitelével van megbízva. lamandi maga részéről megígerte a kisebbségi újságírószervezet jogos kívánságainak támogatását.

Közel hárommillió utast szállít havonta a CFR

Bucuresti, november 20. A CFR vezérigazgatóságának statisztikai jelentése szerint a vasutak havonta 1500 mozdonyt helyeznek forgalomba a rendes és 50-et a keskenyvágányú vonalon. Az államvasutaknak 184 tartálékmozdonya van a rendes és 8 a keskenyvágányú vonalakra. Egy hónap folyamán a forgalomban levő mozdonyok közül 1350 sérül meg. A százalék rendkívül nagy a szolgálatban levő mozdonyok elavult állapotának következtében. A rendes vonalakon havonta 2479, a keskenyvágányokon 133 személyszállító kocsik közlekedik. A műhelyekben és állomásokon 1000, illetve 20 sérült személykocsi áll. A teljes személykocsiállomány 3525, illetve 164. Pogyászszállító vagon 600 van forgalomban, melyből átlag 230 sérül meg. A vonalakon havonta 19.822 teherkocsi közlekedik. Ebből 4000 darab sérül meg. A fedetlen teherkocsik száma 23.849, a fedetlen vagonoké 30.370, a ciszternáké 1321. A vasuti hálózatot összesen 57.633 vagon közlekedik havonta.

128 automotor szerelvény közlekedik a vonalon, szemben az 1931-ben közlekedett 62 szerelvényvel. A CFR szerelvényei havonta hárommillióköttszázötvenezer kilométert futnak be a múlt évi kétmilliókilencszázézer kilométerrel szemben. Ez a szám csak a személyvonatokra vonatkozik. A tehervonatok szerelvényei egymillióhatsszázézer kilométert futnak be havonta, 150 ezer kilométerrel kevesebbet, mint az elmúlt évben.

Az elsőosztályú személyvonatokat havonta negyvenezer polgári és ezer katonai, a másodosztályút háromszáznyolcvanezer polgári és ötezer katonai, a harmadosztályút kétmillióöttszázézer polgári és negyvenezer katonai utas veszi igénybe. Háromszáz tonna poggyászt szállítanak. A jövedelem havi 190 millió lejre rug a múlt évi havi 168 millióval szemben. A tehervonatok ötszázmillió lej forgalmat bonyolítanak le havonta a múlt évi 435 millióval szemben. Havonta 1100 gyorsvonat közlekedik 24.375 utassal. A keskenyvágányokon 1622 járat közlekedik. Az egyéb vonatok kímútása a következő: 389 rapidvonat, 1423 közvetlen tehervonat és 11.212 rendes tehervonat, 518 keskenyvágányú tehervonat, 2693 petróleumszerelvény és 475 automotor tehervonat. A vagonállomány karbantartására a CFR havonta 60 millió lejt költ.

A délamerikai vizeken elsüllydt egy román hajó

BUCURESTI, november 20. A Serviciul Maritim Roman értesítést kapott, hogy Oltu nevű hajója a délamerikai Rio dela Plata partmentjén elsüllyedt. A hajó egész legénységét sikerült megmenteni. Az anyagi kár azonban óriási.

A mexikói munkások nem rakják ki az amerikai hajók áruit

Mexico, november 20. Az Egyesült Államok nyugati partvidéki kikötői munkásságának kérésére mexikói munkásszervezetek utasították a kikötőmunkás-csoportjait, hogy ne rakják ki az amerikai hajók áruit.

Antonescu varsói utja

Bucuresti, november 20. Arciszvezscky lengyel követ ma Varsóba utazott, hogy előkészítse Victor Antonescu román külügyminiszter fogadtatását. A román külügyminiszter november 21-én érkezik Varsóba és egy napig marad ott.

Arthur Weigall NERO

380 lap, remek kiállításban, füzve 139 lej. Az Athenaeum életrajvsorozatában. (Graves: Glaudius — Claudius, az Isten. — Sieburg: Robespierre, — Brion: Attila élete). LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. ELG
Havonta 110, negyedé
évre 600, egészévre 1
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre 2
detések díjazás szer
KELET“ az erdélyi és
dóság egyetlen politik
Clikéink utánnomáss
rás megjelölésével er

A sziriai zsidók

Azokban a tárgyalá
ria és Libanon önálló
vezettek a francia kor
szerepet játszott az ott
dése.

Csak a sziriai zsidók
tárgyaló felek. Holott r
száma e kisebbségi k
sem az ország életében
el Szíriában, akik most
nek keze alá kerülnek.

A zsidók, akik ma
harcolnak, semmiesetre
lást Szíria függetlenség
Szíriában megint csak
minden baj bűnbakjává
kább, mivel már most
terrorja alatt a szir
hogy a mult nem a leg
gál a zsidók sorsára né
arra gondolunk, hogy
ban és Aleppoban 18 e
vizsont mindössze 8 e
terror és bojkott kiüté

Mi lesz ezekkel a z
csapatok kivonulnak Sz
nyugtalansítja ma nem
sziriai zsidókat s külön
talaságukat a legutóbb

Az iraki példa ugyan
amig mandátarius rezsi
országban, több-kevésb
dók a többség terrorját
hogy megszünt a mand
álló arab ország lett a
miából, igen súlyosra fo

Figyelemre méltó jele
mottakból máról-holnap
Akkik tegnap az európa
harcoltak önmaguk füg
badságáért, ennek a sz
lenségnek a kivívásával
perializmusának és
nyitották meg az utat.

De mig Európában e
mokrácia útját járta n
imperializmust minden
zeti diktatura követi.
mok fellépésével együtt
súlyosságában a kiseb
még sok dolgot fog ad
nemzetek és népek köz
zásában illetékesek.

A példa, amely követésére

A Vittoruban, a kor
ban, olvassuk az alább
sorokat:

„A párizsi büntető
érdekes ítéletet hozott.
egyént 1932-ben kitilt
ból. Ez az ember hont
nem lépheti át a határ
hágást követett el, min
boru utáni „Heimatlos
éite négy esztendőn ke

A párizsi törvényszék
helyezkedett. Megállap
amugyis állandóan bír
mi épületben lakik és
igy tehát semmi külön
tovább is jelenlegi álla
ben tartásuk. Ezért a t
re helyezte Zugert és
cia igazságügyminiszter
fel, rendezze azokna
mint Zugér, Franciaors
semmiféle menedékhely

Ez maga az eset. M
ban jelent meg. A kor
fűz semmiféle komment
elégység, azzal, hogy m
lap első oldalán közölj

Akár fűzött azonban
rul, akár nem, meg k
magának a történetnek
ges ellentétbe került ö
mánnyal. Feltételezzük
tendő mintakép gyanán
cia demokrácia annyira
nánk meghatározó eset a k
első oldalán.

De vajjon hol követ